

BRĪVĀ LATVIJA

ISSN 0934-6759

2013. gada 19. janvāris – 25. janvāris

APVIENOTĀ **LONDONAS AVIZE** UN

LATVIJA
LATVIAN NEWSPAPER

Nr. 3 (1277)

Lasiet tīmeklī!
www.brivalatvija.lv

Saturīga pēcpusdiena
Stokholmā
(2. lpp.)

Latviešu kaņavīri
ceļā uz Libēriju
(3. lpp.)

Nauda, nauda!
(5. lpp.)

Ziemsvētku dāvanas
izdalītas
(6. lpp.)

Londonas Latviešu skoliņas svētki bija īpaši

Eglīte smaržo un mirdz... Tās bija noskaņas, ko varēja jaust gan lielajos, gan mazajos dalībniekos latviešu skolas Ziemsvētku eglītes sarīkojumā Daugavas Vanagu Fonda namā, jo atmosfāra bija pasakaina. Bija mums ko rādīt un priecāties, kopā dziedot un Ziemsvētku vecīti gaidot. Visupirms mēs aizdedzām svecītes, dziedot "Klusa nakts, svēta nakts" Lienes spēlētās ģitāras pavadijumā. Un pie mums ieradās brīnums, šķiet, sveciņu gaismiņas iededa mūsu sirdis. Ak, saņem mūs pašus par dāvanu sev!

(Turpinājums 2. lpp.)

POŠAMIES UZ LIELAJIEM DZIESMU SVĒTKIEM LATVIJĀ!

Jaunais - 2013. gads, kā zināms, ir Dziesmu svētku gads. Šovasar Rīgu pieskandinās XXV Vispārējie Dziesmu un XV Deju svētki, tie notiks no 30. jūnija līdz 7. jūlijam. Biļetes uz visiem koncertiem, kā sola svētku rīkotāji, sāks pārdot marta

beigās, pirms tam visi interesenti tiks nodrošināti ar informāciju par biļešu iegādes laiku un kārtību, kā arī par tirdzniecības vietām. Biļetes varēs nopirkt norādītās biļešu tirdzniecības vietās un arī tīmekļa vidē.

Svētku viesi tiks aicināti vai-

rāk nekā uz 50 sarīkojumiem, turklāt liela daļa no tiem būs bez maksas. Mūsu lasītājiem jau nākamajā numurā būs iespēja iepazīties ar Dziesmu un deju svētku norišu kalendāru, lai jau laikus varētu izvēlēties, uz kuŗu no tām doties.

Saturīga pēcpusdiena Latviešu pensionāru biedrībā Stokholmā

LPB sarīkojums 9. decembrī vēstniecības telpās labi iederējās Zviedrijas svētku noskaņojumā. Adventa tradīciju garā mēs, ap pussimt sirmīšu, nodziedājām „Kluso nakti” un „Ak tu, priecīgā” Gunāra klavieru pavadijumā. Ierastajā 13. decembra „Lūcijas gājienā” mūs apbūra sīkie mazbērniņi, ne vienai vien vecmāmiņai izvilkdami sirdi no krūtīm laukā. **Bet sanāksmes galvenais programmas punkts it kā mērķēja uz 10. decembri – nākamdienu: lielo zinātnes triumfu ar Nobela prēmijas svētkiem.**

Mums priekšā pie ekrāna iznāca īsts zinātnieka paraugs: neliela auguma, bet lielos gados, sprausa un neuzkrītošs cilvēks – Aivars Celmiņš. Zinot, ka viņš ir profesors Amerikā, dabaszinātņu doktors un matemātiķis, es ar interesi gaidīju, ko un kā viņš stāstīs par savu vectēvu – mūsu prominentu (nedaudz piemirsto)

arī profesoru (gandrīz pirms 100 gadiem), taču nevis eksaktajās zinātnēs, bet grafiskajā mākslā Latvijā. Māksla un matematika ar gadsimta starplaiku – kādas gan tām attiecības, prātoju šurpbraucot. Taču profesora raitais stāstījums (bez nevienas piezīmju lapiņas) vienkāršā, skaidrā latviešu valodā (bez neviena svešvārda) lika spraiģi klausīties, reizē skatoties daudzajos tik sen (un reti) redzētajos attēlos, kas plūda secīgā kārtībā no ekrāna, izraisot paši savu aistētisko pārdzīvojumu. Prof. Celmiņš sava vectēva mūžu bija sīki zinātniski izpētījis un no sadabūtām vectēva dienasgrāmatām varējis faktus papildināt un atdzīvināt ar ikdienas sīkumiem, turklāt ierobežotā laikā, atlasot mums visbūtiskāko.

Mēģināšu īsi atstāstīt kaut ko no dzirdētā. Respektējot personvārdu rakstību – **Richards Zar-**

riņš (1869-1939) dzimis Ziemeļvidzemē. Viņa tēvs, būdams muižas pārvaldnieks, varējis mainīt darbavietas, dodot dēlam iespēju plašāk ieraudzīt apkārtni, dabu un ļaudis. Māte bija zēnam pirmā skolotāja. Jau pirmajā skolā (Papīrfabrikas skola Līgatnē) puika iepazīties ar sava nākamā darba galveno materiālu – papīru un tā dažādām īpašībām un iespējām. Nākamā mācību iestāde bija Latgalē, kad cara armija kaŗoja ar turkiem un Richards cītīgi zīmējis kaŗavīru tērpus un ieročus, saņemdam pirmo peļņu par darbu, kādam poļu muižniekam uzzīmējot 200 poļu vāpņus. Šo skolu viņš beidzis 16 gadu vecumā, un vecāki dēlu palaiduši uz Pēterburgu, kur mātei bija radi, - lai pats veidotu sev ceļu. Gultasvieta bijusi, šo to dienā varējis reizēm pastrādāt, bet vakaros gājis zīmēšanas skolā, līdz viņa zīmējumu kvalitāte bijusi

pietiekama, lai iekļūtu Štiglica zīmēšanas skolā.

Sākumā kāds latvietis Richardam iedevis nelielu stipendiju. Ar laiku audzēknis saņēmis atbalstu arī no skolas un pats iemācījies sūtīt savus zīmējumus žurnāliem (*Austrumam*) un karikatūras *Svariem*. Tā kā skola lielu vēribu vēltīja lietiskajai mākslai, zīmējot metus mēbelēm, traukiem utt., studenti nereti piedalījās arī izsludinātās dažādu ražotņu sacensībās. Tā Richards nopelnīja 150 rubļus, saņemot II godalgu par zīmējumu „Cara šķivis”. Skolu beidzis 26 gadu vecumā, ieguvis stipendiju izglītības turpināšanai ārzemēs. Toreiz katru mēnesi Stipendiju komisijai vajadzējis sūtīt zīmējumus kā pārskatu par darbu, lai stipendijas izsniegšana varētu turpināties. Papildināšanās nolūkā Richards strādājis Berlīnē, Vīnē un Parīzē līdz 1898. gadam, kad sa-

ņēmis piedāvājumu strādāt par zīmētāju Krievijas Valstspapīru spiestuvē Pēterburgā. Tur viņš drīz paaugstināts par mākslas nodaļas vadītāju un šo amatu veicis 20 gadus, līdztekus nododamies arī radošam darbam.

Ar Richarda Zarriņa roku zīmētas Nobela Akciju sabiedrības akciju zīmes, visādi katalogu vāki un daudz kas cits. 1919. gadā Zarriņš pārbraucis Latvijā un tūlīt zīmējis pastkartes strēlnieku atbalstam. Brīvajā Latvijā viņš arī iecelts par Latvijas Vērtspapīru spiestuves vadītāju.

(Turpinājums 2. lpp.)

LATVIEŠI LIELBRITANIJĀ

Londonas Latviešu skoliņas svētki bija īpaši

(Turpināts no 1. lpp.)

Nedēļas nogale pēc svētkiem, šķiet, daudziem lika saprast, ka svētki beidzot ir pagājuši un darba dienas, tāpat kā skolas dienas, beidzot atkal atsāksies.

Ceru, ka viss, kas bija plānots, izdomāts un gaidīts, svētkos un brīvdienās tika arī piedzīvots. Ja ne gluži viss izdevies, kā plānots, nesatraucies, nākamgad svētki atkal būs klāt!

Londonas Latviešu skoliņas burvīgi sagaidītos svētkos viss bija izdevies un pat vēl vairāk... Varbūt šis stāstījums būs pēdējais glābiņš no darba dienas rutīnas.

Eglīte smaržo un mirdz... Tās bija noskaņas, ko varēja just gan lielajos, gan mazajos dalībniekos latviešu skolas Ziemsvētku eglītes sarīkojumā Daugavas Vanagu Fonda namā, jo atmosfāra bija pasakaina. Bija mums ko rādīt un priecāties, kopā dziedot un Ziemsvētku vecīti gaidot. Visupirms mēs aizdedzām svečītes, dziedot "Klusa nakts, svēta nakts" Lienes spēlētās ģitāras pavadijuma. Un pie mums ieradās brīnumas, šķiet, sveču gaismiņas iededza mūsu sirdis. *Ak, saņem mūs pašus par dāvanu sev!*

Izskaidrot brīnumu un apsveikt svētkos pie bērniem bija ieradu-

sies bīskape Jāna Jēruma-Grīnberga. Viņa runāja par šo svētku reliģisko nozīmi, un mums visiem atkal bija jāuzdzied - "Jūs, bērniņi, nāciet". Un bērnu darba grupiņa sanāca ar' - ap eglīti spēlēt lugu "Vecīša cimdīņš".

Tāču, pirms sākās bērnu jautrības, visiem par lielu brīnumu, ciemos ieradās Pasaku Paps ne tikai ar lielām ausīm, lai klausītos bērnu priekšnesumus, bet arī ar lielu muti, lai stāstītu pats. Mēs no sirds pateicamies Andrejam par pasaku vecīša vizīti.

Sekoja rūķu dejas, ko bija iestudējusi sagatavošanas grupiņa. Skolotāja Maira bija tik lielisks rūķis, ka mums pārējiem bija skaidrs, ka šī kompanija noteikti ir konsultējusies ar rūķu padomi ziemeļos.

Līdzdalība un pamatīgs darbs tika ieguldīts arī no vecāku puses, lai līdz ar skolotājiem svētkus iegūtu mēs visi.

1. klasīte skaitīja dzejoļus un dziesmiņā cepa piparkūkas, aicinot visus *ciemoties, ar piparkūkam mieloties*. To mēs darījām vēlāk. Plaukstīņpolkā 2. un 3. klasīte jautri griezās dejā kopā ar skolotājām. *Lēca tiem citiem līdz!* Vecākās klases mums sniedza gan

dziesmas, gan dzejoļus un atgādināja senlatviešu kalendāru un mēnešu nozīmi darba gaitās. Priekšnesumiem pa vidu skanēja dziesmas - vecās, labās Ziemsvētku dziesmas - radot jauku kopā sadziedāšanos. Skolotāja Aivara ieguldījums bija kokļu koncerts - "Sidrabiņa lietīņš lija", un tad jau klāt bija galvenais vakara viesis - Ziemsvētku vecītis!

Pirmie dāvanas bija pelnījuši skolotāji, par to vecītim tika dziedāta "Vecgada dziesmiņa" no grupas *Līvi* repertuāra *Eglīte smaržo un mirdz...*

Mūsu svētki tiešām bija īpaši, bet sirsniņi. Tie uzbūra Pirmsziemsvētku izjūtu un jauku nostalgiju pēc mājām - Latvijas mājām. Par vakara fantastisko organizēšanu un koordinēšanu milzīgs paldies skolas vadītājam Avītai. Bez viņas svētki nebūtu tik īpaši. Paldies administratorei Daigai par lielo darbu sarīkojuma labā, arī vecākiem, skolotājiem, kuŗi palīdzēja gan zāles dekorēšanā, gan visos citos mazākos un lielākos darbiņos.

Mazo bērniņu sagatavotie panītiņi un lielā vēlēšanās tos noskaitīt vecītim bija aizkustinoša, un nekas nespēja traucēt viņu uzma-

Latvijas vēstniecība pieņems pasu pieteikumus ārpus Londonas

Latvijas vēstniecība Lielbritānijā, izmantojot mobilo pasu darbstaciju, pēc iepriekšēja pieprasījuma pieņems pasu un ID karšu pieteikumus ārpus Londonas šādās pilsētās:

28.-29. janvārī Piterboro

30.-31. janvārī Bostonā

1.-2. februārī Mansfildā

26.-27. februārī Ņūrijā

25.-27. martā Mančesterā

Aprīļa beigās Skotijā (datumi un pilsētas tiks precizētas)

Pases un/vai ID kartes noformēšana kādā no minētajām pilsētām iespējama, tikai iepriekš piesakoties, nosūtot uz vēstniecības konsulārās nodaļas e-pastu: consulate.uk@mfa.gov.lv šādu informāciju:

vārds, uzvārds, personas kods, tālruna numurs, pilsēta, kuŗā vēlaties pakalpojumu saņemt.

Informācija par nepieciešamajiem dokumentiem un pakalpojumu samaksu pieejama vēstniecības mājaslapā: www.mfa.gov.lv/london (sadaļā - Konsulārā informācija).

Vēstniecība aicina izmantot šo iespēju, lai saņemtu arī citus konsulāros pakalpojumus:

- bērnu reģistrācija Latvijas pavalstniecībā un personas koda piešķiršana;

- ziņu aktualizācija Iedzīvotāju reģistrā (paziņojums par laulības noslēgšanu vai tās šķiršanu ārvalstīs; paziņojums par dzīvesvietu ārvalstīs).

ribu - arī ne bagātīgi klātais galds ar pīrāgiem, sautētiem kāpostiem un citiem latviskiem labumiem, ar kuŗiem mēs mielojāmies neilgi pēc dāvanu dalīšanas priekiem un vecīša pavaišanas. Liels paldies vecākiem un skolotājiem, kuŗi bija sarūpējuši tik lieliskus

gardumus.

Sarīkojums turpinājās ar visām ierastajām jautrībām, kā jau *katru gad' no jauna*.

Lai mums visiem kopā šis Jaunais - 2013. gads izdodas laimīgs un ļoti draudzīgs!

Kristīne

LATVIEŠI ZVIEDRIJĀ

Saturīga pēcpusdiena Latviešu pensionāru biedrībā Stokholmā

(Turpināts no 1. lpp.)

Paralēli šim amatam Zariņš bija Latvijas Mākslas akadēmijas profesors un vadīja grafikas meistardarbnīcu. Zariņu Latvijā uzskata arī par celmlauzi mākslas grāmatzīmju (*ex libris*) laukā, no tām daudzas varējām redzēt ekrānā.

Mūsu referents prof. Celmiņš jo sevišķi uzsvēra to nepilnu četru gadu posma nozīmi mākslinieka turpmākajā dzīvē, kuŗš pavadīts ārzemēs. Papildinādamies Vinē pie grafika Ungera, Zariņš iemācījās Ungera atrasto jauno oforta tehniku. To tālāk izkopsams, viņš radīja iespēju ļoti smalkām noskaņām zīmējumos, kuŗas agrāk grafikā nebija iespējamas, kā to redzam viņa izcilajā ofortu ciklā „Ko Latvijas meži šalc”. Protams, šajās zināšanās un mākās viņš dalījies ar studentiem un audzēkņiem. Vēl svētīgāks laiks Richardam Zariņam bijis Bavārijā, kur, iepazīties ar vietējo zemnieku dzīvi un mājokultūru, viņš dziļāk ieskatījies viņu lietiskajā mākā - darbarīkos, traukos, drēbēs. Zariņš saprata, ka, pats pusaudža gados aizbraucis no dzimtenes uz lielpilsētu Pēterburgu, to visu tik tikko bija pamanījis latviešos. Tad nu apņēmies rūpēties, lai latviešu lietiskā māksla nāktu gaismā. Šī apņemšanās vēl vairāk nostiprinājās, kad, atgriežoties mājās caur Stokholmu, viņš ieraudzījis Skansenu. Šo solījumu Zariņš sirsniņi un

Foto: Ulfs Krūmiņš

Četrgadīgā Hanna, kas bija Lūcija, viņas pavadones Anna, Hedviga un Alba un zvaigžņu zēns Viktors ļoti iepriecināja pensionārus

godprātīgi izpildījis visu mūžu, pats strādādams un citus mācīdams. Ar zinātnieka pacietību viņš pētījis latviešu ornamentus un formas sieviešu un vīriešu darinātos lietiskajos darbos. Rezultātā no 1924. līdz 1931. gadam viņš izdeva *Latvju Rakstus*, vispirms ikmēneša burtnīcās, lai katrs lēti varētu iegādāties sev vajadzīgo. Vēlāk šīs 56 burtnīcas sakopotas lielos, skaistos trīs sējumos, kur visi apraksti ir latviešu un franču valodā.

Prof. R. Zariņa roku veiklība, izmeklētā gaume, vienota ar darba prieku, apzinīgumu un nesavtību, radījusi daudzas „nepie-

ciešamas” lietas - viņš zīmējis Latvijas ģerboni, mūsu papīra naudas zīmes, monētas, ordeņus, nozīmes, goda rakstus un daudz ko citu. Stājgleznu ainavās bieži redzams mežs nevis no attāluma, bet no iekšienes. Viņa ilustrācijas ir gan bērnu grāmatās un grāmatā „Tautas teikas”, gan citos izdevumos. Cilvēku tēliem vienmēr bijuši modeļi. Prof. Celmiņš pastāstīja, ka Latvijas piec-latnieka sievietes profils ir uzzīmēts pēc konkrētas Valstspapīra spiestuvess darbinieces. Prof. Zariņa darbi ir veidoti reālisma garā, bet sižetos bieži vid vēlā romantisma atblāzma, kas jāuz-

Latviešu pensionāru biedrības priekšniece Diāna Krūmiņš Engstedt pateicas Dr. Aivaram Celmiņam par referātu, nododot viņam grāmatu par mūsu pazīstamo fotogrāfi Intu Ruku

skata par tā laika strāvājumu ietekmi.

Iespējams, būšu uz papīra izlikusi būtiskāko, lai dotu jums nojausmu, ko esat zaudējuši, šurp neatnākot, vai arī devusi ierosmi pašdarbībai. Taču, pašai rakstīto pārļausot, iekrita prātā, ka šī reizē tik tiešām matēmatika ar grafikas mākslu ir bijusi sadraudzē. Varbūt tāpēc, ka abus profesorus vieno gan viņu vecuma tuvība (mazdēls gan ir vecāks par vectēvu), gan līdzīga saskare viņu attieksmē pret savu darbu: abi risina abstraktas vai lietiskas problēmas racionālā domu procesā. Tāpēc prof. A. Cel-

miņa stāstījums mums, sirmīšiem, tā patika. PALDIES! Klaušitājiem dedzīgi aplaudējot, prof. Celmiņš ar ziediem un Intas Rukas skaisto fotogrāmatu rokā, žirgts un smaidošs kā iepriekš, pievienojās jautrā loterijas norisē, kam sekoja svētku uzskodas. Sanāksmes beigās vēl krietni ilgi skanēja tautasdziesmas ar un bez piedziedājumiem.

Pieņemmu, ka visi šķirāmiejs gandarīti un iepriecināti par jaunās biedrības ierosmi un darbaspēju radīt tik labi noorganizētu un saturīgu pēcpusdienu. PALDIES!

V. Lasmane

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Sākušies barikāžu piemiņas sarīkojumi

Ar atceres ugunsкура iedegšanu Zaķusalā 13. janvārī Rīgā sākušies tradicionālie 1991. gada barikāžu atceres sarīkojumi.

Ap piemiņas ugunsкуру pulcējās aptuveni simt cilvēku, lielākoties kaŗavīri un jaunsargi. Sarīkojumā piedalījās arī Nacionālo bruņoto spēku (NBS) komandieris Raimonds Graube, Aizsardzības ministrijas (AM) parlamentārais sekretārs Veiko Spolītis (*Vienotība*), deputāts Romualds Ražuks (Reformu partija). Tika nodots jaunsargu svinīgais zvērests. Par sarīkojuma mūzikālo noskaņu gādāja NBS orķestris.

20. janvārī plkst.11.30 Doma laukumā tiks iedegts piemiņas ugunskurs, kas tur degs līdz pat plkst.21. Plkst.12 sāksies dievkalpojums Rīgas Domā, no plkst.12 līdz 17 apmeklētājiem būs atvērta 1991. gada barikāžu mūzeja ceļojošā izstāde mūzejbusā Doma laukumā, no plkst.13.30 līdz 16 būs vērojama goda sardze pie bojāgājušo piemiņas akmeņiem Bastejkalnā, plkst.14 nolikti ziedi pie Brīvības pieminekļa un kritušo piemiņas vietām Bastejkalnā. Piemiņas sarīkojumi beigsies ar koncertu "Janvāra skaņu vitrāžas" Rīgas Domā.

Latvijā viesojas Lietuvas premjers Alģirds Butkevičs

Savā pirmajā ārvalstu vizītē Latvijā 10. janvārī ieradās jaunais Lietuvas premjers Alģirds Butkevičs (*attēlā*). Amatā viņš

stājās pērnā gada nogalē. Tiekoties ar Latvijas valdības vadītāju Valdi Dombrovski, abi premjēri lielāko uzmanību pievērsa enerģētikas jautājumiem, tostarp Visaginas atomelektrostācijas projektam, par kuŗu jaunais Lietuvas premjers līdz šim bija izteicies noraidoši. Butkevičs paziņoja, ka Lietuvas parlaments uzdevīs valdībai līdz maijam izstrādāt turpmāko enerģētikas stratēģiju un attiecīgos likumus.

Abi premjēri pārrunāja arī Latvijas un Lietuvas sadarbību tirdzniecībā un enerģētikā, kā arī vienojās turpināt kopīgās cīņas Eiropas Savienības gaitēnos par kohēzijas finansējumu un taisnīgākiem tiešmaksājumiem lauksaimniekiem. Latvijas un Lietuvas attiecības ir ļoti ciešas un draudzīgas, un tās iespējams vēl padziļināt.

Butkevičs uzsvēra, ka ļoti atbalsta Latvijas pievienošanos

eiro zonai: "Es, būdams premjērs, ekonomists un bijušais finanču ministrs, ļoti atbalstu Latvijas centienus ieviest eiro 2014. gadā. Protams, šis plāns, kas savā ziņā ir diezgan ambiciozs, ir arī ļoti nozīmīgs. Būtu jāizmanto samērā labā ekonomiskā situācija pašlaik Latvijā, lai šo plānu varētu īstenot. Tas būtu mans sirsnīgākais novēlējums Latvijai." Butkevičs norādīja, ka arī Lietuvas valdība jau drīzumā sāks darbu ar pasākumu plānu eiro ieviešanai, un Lietuvas iedzīvotāju noskaņojums pret vienoto valūtu esot pozitīvs.

Demisionēs satiksmes ministrs

Satiksmes ministrs Aivis Ronis (*attēlā*) nolēmis demisionēt. Paziņojumā presei Ronis norāda, ka viņam dažos jautājumos ir izveidojušās viedokļa atšķirības gan ar valdības koalīciju, gan opozīciju. Lai noņemtu spriedzi koalīcijā, Ronis pieņēmis lēmumu aiziet no darba valdībā. Par Roņa darbību ministra amatā savulaik solidarū atbildību uzņēmās Ministru prezidenta pārstāvētā partija *Vienotība* un neatkarīgo deputātu grupa jeb "Olšteina sešinieks". Klāvs Olšteins pieļauj, ka koalīcija vēl mēģinās Roni no šī soļa atrunāt, tomēr neizslēdzot iespēju pašam pretendēt uz šo amatu.

"Koalīcijai ir iespēja turpināt darbu," sacījis Ronis. Viņš arī pilnīgi atbalsta Ministru prezidenta Valža Dombrovska mērķi - Latvijas dalību eirozonā.

Zemkopības ministre svarīgās vizītēs

Zemkopības ministre Laimdota Straujuma (*attēlā*) devusies darba vizītē uz Vāciju. Ministre tiksies ar Vācijas Brandenburgas pavalsts Vides, veselības un patērētāju aizsardzības ministri Anitu Taku, ar kuŗu tiks runāts par abu valstu rīcību

un sadarbību patērētāju tiesību politikas jomā. Pieredzes apmaiņas nolūkā par reģionālajiem produktiem un reģionālajiem tirgiem zemkopības ministre apmeklēs vairākus Brandenburgas pavalsts lauksaimniecības un pārtikas ražošanas uzņēmumus. 78. Starptautiskās izstādes Berlīnē "Zaļā nedēļa" laikā Straujuma tiksies ar vairāku valstu lauksaimniecības ministriem. Plānota tikšanās arī ar Krievijas lauksaimniecības ministru Nikolaju Fjodorovu, ar kuŗu iecerēts apspriest vairākus svarīgus jautājumus, lai uzlabotu abu valstu savstarpējo tirdzniecību ar lauksaimniecības precēm.

Latvijas zemkopības ministri būs sarunas ar Īrijas, Lietuvas un Grieķijas prezidentūras pārstāvjiem (Īrija ir Eiropas Savienības prezidējošā valsts 2013. gada 1. pusgadā, Lietuva - 2013. gada 2. pusgadā, Grieķija - 2014. gada 1. pusgadā).

19. janvārī zemkopības ministre Laimdota Straujuma piedalīsies lauksaimniecības ministru sanāsmē un 6. Starptautiskajā ministru konferencē, kuŗā tiks spriests par atbildīgu investēšanu pārtikas un lauksaimniecības nozarēs jau tuvākajā nākotnē. Šīs investīcijas dotu nepieciešamo pārtikas nodrošinājumu un stimulētu lauku reģionu attīstību

Ārlietu ministrs vizītē Lietuvā

10. un 11. janvārī ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs uzturējās Lietuvas pilsētā Traķos, kur notika tradicionālā Eiropas un Ziemeļamerikas valstu ārpolitikas veidotāju neformālā sanāksme jeb „Sniega tikšanās” (*Snow meeting*). Ministrs runāja diskusijā par Eirāzijas Savienību un kopā ar Lietuvas, Zviedrijas, Rumānijas un Gruzijas kolēģiem diskutēja par drošības jautājumiem Eiropā. Tiekoties ar Lietuvas ārlietu ministru Linu Linkeviču, tika pārrunātas Latvijas un Lietuvas divpusējo attiecību aktualitātes un reģionālā sadarbība, attiecības ar kaimiņvalstīm un aktuālie dienas kārtības jautājumi pasaulē.

Gruzijas ārlietu ministre Latvijā

14. janvārī ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs tikās ar Gruzijas ārlietu ministri Maiju Pan-

džikidzi (*attēlā pa labi*), kas oficiālā vizītē uzturējās Latvijā. Amatpersonas pārrunāja aktualitātes Latvijas un Gruzijas, Eiropas Savienības un Gruzijas un ES un NATO attiecībās, aktuālos starptautiskās sadarbības jautājumus, kā arī situāciju Gruzijas iekšpolitikā.

Vizītes laikā Gruzijas ārlietu ministre tikās ar Valsts presi-

dentu Andri Bērziņu un Saeimas priekšsēdi Solvitu Āboltiņu. Pandžikidze apmeklēja Okupācijas mūzeju, nolika ziedus pie Brīvības pieminekļa un piedalījās diskusijā ar Latvijas Transatlantisko organizāciju un Baltijas-Melnās jūras aliansi.

NBS kaŗavīri dosies uz Libēriju apmācīt instruktorus

Divi Nacionālo bruņoto spēku (NBS) instruktori devusies uz Liberiju, lai turpinātu iesākto sadarbību ar ASV un Libērijas bruņotajiem spēkiem instruktoru centrālizētas apmācību sis-

tēmas izveidē. Latvijas un ASV Mičiganas Nacionālās gvardes pārstāvji vadīs apmācību kursu Libērijas armijas vecākajiem instruktoriem. Tas būs turpinājums pērn sāktajam sadarbības un konsultāciju procesam. Latvijas instruktori nodos pieredzi Libērijas instruktoriem apmācību sistēmas izveidē, apmācību plānošanā un izvērtēšanā, kā arī instruktoru sagatavošanā nākotnes kaŗavīru apmācībai.

2000. gadā izveidotā Latvijas instruktoru izglītības sistēma desmit gadu laikā attīstīta līdz tādām līmenim, ka iegūtās atziņas un apmācību metodika ir pieprasīta arī ārvalstīs.

Inguna Sudraba iekļauta pasaules sieviešu – līderu topā

Pēc *Latvijas Avīzē* sniegtās informācijas ASV vēstniecība Latvijā ieteikusi ASV Valsts departamentam Latvijas valsts kontrolieri Ingunu Sudrabu par vienu no pasaules sievietēm līderēm. Departaments izveidojis sarakstu ar sievietēm līderēm no 40 pasaules valstīm. Uzzinot šo faktu, Sudraba atzinusi, ka tas viņai esot bijis liels pārsteigums, jo augstākās kontrolējošās institūcijas dzīvo savā diezgan noslēgtā vidē un arī ar ASV Valsts departamentu viņai līdz šim neesot bijusi nekāda sadarbība. Šajā sarakstā lielākoties nokļuvušas sievietes politiķes, Sudraba ir viena no retajām līderēm, kas nav saistīta ar politiskajām partijām.

ASV vēstniecība laikrakstam atzinusi, ka tai bijis prieks nominēt Sudrabu, kuŗai ir ilgstoša pieredze valsts pārvaldes darbā, un tādējādi dot viņai iespēju apmeklēt sanāksmi, kur tika uzsvērtā nepieciešamība sievietēm iesaistīties valsts pārvaldē un apzināti resursi, lai nozīmīgus līderu amatus ieņemtu vairāk sievietes.

Līderu saraksts nav izveidots

formāli, personību apzināšanai ir tālejošs mērķis – panākt, lai publiskajā sektorā līderpozīcijās līdz 2050. gadam puse būtu sievietes. Pasaules nacionālajos parlamentos ir tikai 18,5% sieviešu. Tāpēc Amerikas Valsts departamentam kopā ar septiņām kolledžām bija radusies ideja rīkot Vašingtonā konferenci "Sieviete publiskajā sektorā", uz kuŗu bija uzaicinātas visu 40 valstu izvirzītās sievietes līderes, tostarp arī Latvijas valsts kontroliere. Šīs idejas patronese ir ASV valsts sekretāre Hilarija Klintonē.

Roberts Zīle par eiro ieviešanu

Eiropas Parlamenta deputāta Roberta Zīles (*VL/TB/LNNK*) ieskatā, ja Latvija referendumā vai kādā citā formā Eiropai pateiks: "Nē, mēs neiesim iekšā!" - durvis uz eiro mums aizvērsies. "Saprotiet, ko tas nozīmē, - ar eirozonu ir tik slikti, ka durvis atvērtas, bet viena maza valsts neiet iekšā! Es neticu tādām scenārijiem. Tā nebūs! Ja Latvija negribēs, konverģences ziņojums būs negatīvs vai arī mums šīs durvis neatvērs," Zīle skaidroja TV3 diskusijā "ES un mēs. Nauda". Pēc Zīles domām, šādi Eiropas Savienība nodrošināšoties pret satricinājumu finanču tirgos, ko varētu izraisīt Latvijas nevēlēšanās pievienoties eirozonai.

Roberts Zīle

Starp diskusijas dalībniekiem eiroparlamentāriešiem Robertu Zīli un Inesi Vaideri (*Vienotība*) lielākās domstarpības bija par referendumu. Zīle ir pārliecināts, ka tautai ir tiesības referendumā lemt par pievienošanos eiro, savukārt Vaideres ieskatā ar budžetu saistītus lēmumus referendumiem nodot nevajadzētu: "Par eiro ir jālemj speciālistiem, un tautai ir jāzina speciālistu viedoklis."

Spāritis saņem amata ķēdi

Latvijas Zinātņu akadēmijas senāta sēdē jaunais akadēmijas prezidents mākslas doktors Ojārs Spāritis (*attēlā*) saņēma amata ķēdi - sudrabā kaltu akadēmijas ģerboņu virkni. To viņam svinīgā ceremonijā pasniedza iepriekšējais akadēmijas vadītājs Juris Ēkmanis.

(Turpinājums 4. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Uzliekot savam pēctecim amata ķēdi, viņš sacīja, ka varas simbols ir nodots, un novēlēja, lai tas nebūtu par smagu un kuplīnātu akadēmijas veikumu. Savukārt jaunais prezidents solīja šo amata ķēdi turēt augstā godā un pateicās klātesošajiem.

Intervijā aģentūrai LETA Latvijas Zinātņu akadēmijas jauniešvāls prezidents Ojārs Spārītis sacīja, ka Latvijā ir liels skaits ekonomikas zinātņu doktoru, taču trūkst zinātnē balstītas ekonomikas. Neoliberālisma ekonomika ir nopietni ietekmējusi zinātnes dzīvi - sabrūkot Latvijas PSR, daudzos zinātniskajos institūtos likvidēta ražošanas bāze, tehniskās iekārtas nodotas lūžņos. Zinātniskie institūti, pārejot augstskolu sastāvā, lielā mērā kļuviši par "papīra zinātnes" ražotājiem un aptuveni puse no gandrīz 150 Latvijas zinātniskajiem institūtiem spēj pastāvēt tikai virtuāli. Neatrodot līdzekļus starptautiskajiem patentmaksājumiem, Latvija nevar gūt peļņu no savu zinātnieku izgudrojumu ieviešanas ražošanā.

Atklās Rotko centru

24. aprīlī tiks atklāts Daugavpils Marka Rotko Mākslas centrs. Tā izveidi balsta sadarbībā ar pasauleslavenā mākslinieka bērniem Keitu un Kristoferu Rotko.

Daugavpils Marka Rotko Mākslas centrs (*attēlā*) tiek veidots kā starptautisks daudzfunkciju mākslas un izglītības centrs, attīstot kultūrvīdi arī Latvijas reģionos. Centra ideju Daugavpils dome apstiprināja 2007. gadā. Projekta vadītāja Inga Krekele informē, ka pašlaik ir beigusies centra ēkas rekonstrukcija un tai piegulošās teritorijas labiekārtošana. Projekta kopējais finansējums ir 2,5 miljoni latu.

Latvijas Nacionālais balets – uz Spāniju

Viesizrādēs uz Spānijas pilsētu Sevilju devies Latvijas Na-

cionālais balets, lai trešajā lielākajā Spānijas opernamā – *Teatro de la Maestranza* izrādītu četras baleta "Žizele" izrādes.

Latvijas Nacionālais balets uz Spāniju dosies otro reizi. Pirmoreiz ar šīs valsts publiku mūsu baleta mākslinieki tikās 2006. gadā, viesojoties vērienīgajā Valjadolidas teātrī *Teatro Calderon*. Toreiz tika izrādīts gan "Riekstkodis", gan "Korsārs".

„Iekļaušanās tādu teātru kā Milānas *La Scala*, Maskavas Lielais teātris un citu pasauleslaveno operas un baleta trupu kompānijā tikai kārtējo reizi apstiprina, ka mūsu balets ir viens no spēcīgākajiem pasaulē,” sacīja Latvijas Nacionālā baleta mākslinieciskais vadītājs Aivars Leimanis.

Četru izrāžu laikā Seviljas publika varēs novērtēt gandrīz visu Latvijas baleta vadošo solistu talantu: "Žizeles" poētiski saviļņojošo stāstu Seviljas Karaliskā simfoniskā orķestra pavadījumā izdejos Elza Leimane-Martinova un Raimonds Martinovs, Margarita Demjanoka un Sergejs Neikšins, Jūlija Gurviča un Aleksejs Avečkins. Pie diriģenta pulks būs Farhads Stade.

Gaismas pils arhitekts pārrauga Kairas mūzeja celtniecību

Kairas Nacionālais muzejs ir slavens kā viena no labākajām Senās Ēģiptes mākslas priekšmetu krātuvēm pasaulē. Taču vēl lielāka daļa artefaktu atrodas mūzeja noliktavās, jo citur trūkst vietas. Tāpēc pirms 10 gadiem tika pieņemts lēmums celt jaunu mūzeju. Būvniecība šobrīd rit pilnā sparā, un to visu pārrauga latviešu arhitekts Dainis Šmits (*attēlā*).

„Pēc izglītības esmu arhitekts, mana specializācija ir tieši uz fasādēm, un *Hill International* piedāvāja šeit strādāt. Mans uzdevums ir ēkas ārējā čaula, visa tā redzamā daļa, stiklotās virsmas, kas darinātas no stikla un akmens, kā arī jumts. Vēl mans uzdevums ir noorganizēt

visus iepirkumus,” par pienākumiem stāsta arhitekts Dainis Šmits.

Šis ceļš, sākot darbu LNB celtniecībā un pie Birkerta un *Hill* Latvijā un strādājot ar fasādēm, bija kā sagatavošanās solis; es to uzskatu par ļoti lielu godu un sapratu, ka daudzi no tiem iemesliem, kāpēc piekritu būvēt mūzeju, ir saistīti ar LNB, – tas nav tikai projekts, kur iekrāmēt grāmatas, tā ir vieta notikumiem,” saka arhitekts.

Dainis Šmits Ēģiptē ir kopš šā gada marta. Ģimene – sieva un četri bērni – uz dzīvi šajā valstī pārvācās vasarā.

Latvijas Avīzei – 25

1988. gada 9. janvārī iznāca pirmais laikraksta *Lauku Avīze* numurs. Tagad laikraksta nosaukums ir *Latvijas Avīze*. Pēc *LA* veidotāju teiktā, jaunā laikraksta nosaukums nav izvēlēts nejauši.

Tolaik vēl valdošais padomju režīms pārdzīvoja dziļu pārtikas krīzi, no kuņas režīma vadība Maskavā centās izkļūt ar dažādiem iekšpolitiskiem pasākumiem, tostarp Baltijas republikās daļēji pieļaujot atgriezties pie individuālas zemes apstrādes, pie fermeru saimniecības. Maskavā tika nolemts Baltijas "padomju republikās" aktivizēt lauksaimniecisko ražošanu un starp dažādiem organizatoriskiem pasākumiem arī atļaut Igaunijā un pēc tam arī Latvijā izdot lauksaimnieciskas ievirzes laikrakstu, sākumā vienu reizi nedēļā. Tā sākās *Lauku Avīze*.

Latvijas ostu kravu apgrozījums pērn palielinājies par 9,3%

Pērn salīdzinājumā ar 2011. gadu Latvijas ostu kravu apgrozījums palielinājies par 9,3%, biznesa portālu *Nozare.lv* informēja Latvijas Ostu, transita un loģistikas padomē. 2011. gadā Latvijas ostu kravu apgrozījums bija 68,82 miljoni tonnu, pērn – 75,19 miljoni tonnu.

Gandrīz puse Latvijas kopējā

ostu kravu apgrozījuma – 36,05 miljoni tonnu – pārkrauta Rīgas ostā. Tai seko Ventspils ar 30,35 miljoniem tonnu un Liepāja ar 7,43 miljoniem tonnu. No lielajām ostām visstraujākais kravu apgrozījuma pieaugums fiksēts Liepājā – par 53%. Otrā vietā ir Ventspils ar pieaugumu par 6,7%. Rīgas ostā pērn pārkrauto kravu apjomi pieauguši par 5,9%.

Pieaudzis Sīrijas imigrantu skaits

Latvijā pagājušajā gadā salīdzinājumā ar gadu iepriekš strauji pieaudzis to nelegālo imigrantu skaits, kuŗi ieradušies no bruņotā konflikta plosītās Sīrijas. Robežsargi kopumā aizturējuši 14 Sīrijas pilsoņus. No tiem astoņi robežkontroles punktos pieķerti ar viltotiem dokumentiem, bet par nelikumīgu zaļās robežas šķērsošanu aizturēti seši austrumu valsts pilsoņi.

2011. gadā nelikumīgā zaļās robežas šķērsošanā Sīrijas pilsoņi netika pieķerti, bet par viltotu dokumentu izmantošanu aizturēti tikai pāris šīs valsts pilsoņi.

Ārvalstīs pieaudzis avariju skaits,

kuŗās iesaistīti Latvijas šoferi. Pērn šādi negadījumi fiksēti divas reizes vairāk nekā trīs gadus iepriekš. Gadu gaitā avarijas izraisa vai tajās cieš arī vairāk kravas automašīnas. Viena no smagākajām avarijām notika Jaungada rītā. Vācijas plašsaziņas līdzekļi ziņoja par smagu avariju uz autostrādes starp Hamburgu un Brēmeni. Nelaimē vainojams 47 gadus vecais

šoferis no Latvijas. Viņš braucis pretējā virzienā un, mēģinot apgriezt 40 tonnas smago kravas automašīnu, izraisījis sadursmi. Divi cilvēki gājuši bojā. Šoferis no Latvijas bijis tik stiprā alkohola izraisītā reibumā, ka pats saviem spēkiem nav spējis izkāpt no automašīnas. Šofera nodarīto zaudējumu apjoms lēsts ap miljonu latu.

Pēdējos gados Latvijas šoferi bijuši vairāk iesaistīti avarijās ārvalstīs. Speciālistu ieskatā tas notiek tāpēc, ka ir chronisks šoferu trūkums. Viņi netiek pietiekamā līmenī apmācīti, salīdzinājumā ar citām valstīm.

Ziemas aukstuma rekordi

Zemākā gaisa temperatūra Latvijas meteoroloģisko novērojumu stacijās 13. janvārī pēc astoņiem rītā reģistrēta Ziemeļvidzemē, kur termometra stabiņš vietām noslidējis zem 26 grādiem. Uzņēmuma *Latvijas*

Valsts ceļi Strenču meteostacijā svētdienas rītā reģistrēti -26,8 grādi, savukārt Valkas meteostacijā, kas pieder Igaunijas Meteoroloģijas un hidroloģijas institūtam, fiksēts -26,1 grāds.

Iepriekšējais lielākais sals, kas šajā ziemā fiksēts Latvijas meteostacijās, bija -19,1 grāds 24. decembrī Madonā.

Ziņas sakopojis **P. Karlsons**

LAIKU UN VIETU MIJĀS

LA - 25, RL - 20: ceļazīmes latviešu preses vēsturē

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

9. janvārī *Latvijas Avīzei* (LA) pienāca 25. gads-kārta. Gorbačova "perestroikas" briedumā Maskava atļāva Latvijā izdot īpašu laikrakstu zemniekiem - *Lauku Avīzi*, kas iznāktu reizi nedēļā. Vol-demārs Krustiņš, kas visu šo ceturtdaļgadsimtu ir LA sirds un dvēsele - vispirms galvenais redaktors, vēlāk redakcijas padomes priekšsēdis, nolēma izmantot mazliet svabadāko gaisotni un pieskarties temam, kas līdz tam bija "tabu". Un taisni barikāžu dienās, 1991. gada 25. janvārī, LA, publicējot fragmentus no trimdā izdotās Kārļa Ulmaņa līdzgaitnieka Alfreda Bērziņa grāmatas *Labi gadi*, deva LA lasītājiem priekšstatu par pirmskaņa Latvijas lielāko un populārāko avīzi *Jaunākās Ziņas* un Benjamiņu pāri, kas to vadīja.

Lauku Avīze pamazām auga un pieņēmas spēkā, pārņemot par *Latvijas Avīzi*, kas diendienā mudina pamattautu stiprināt

pašapziņu, stāv sardzē par latviešu valodu un tautas etnisko mantojumu, vienlaikus izkopjot rubrikas *Intervija* un *Redakcijas viesis*, kur dots vārds visai atšķirīgu viedokļu paudējiem. LA ir tautiska un tautai tuva avīze, tās paspārnē iznākošais žurnāls *Mājas Viesis* ne tikai nosaukuma ziņā paliek uzticīgs latviešu preses tradīcijām.

Šogad jubileju svin arī visai īpatnējs izdevums - ik mēnesi iznākošais žurnāls *Rīgas Laiks* (RL), kurš dibināts pirms 20 gadiem un kuŗa vadītājs visu šo laiku ir Uldis Tīrons.

RL ir zināmā mērā - un pozitīvā nozīmē - elitārs žurnāls, kas domāts, kā mēdz teikt, *domājotiem* cilvēkiem. Starptautiskās mediju kopas *Eurozine* ietvaros RL kontaktējas ar līdzīga rakstura izdevumiem, piemēram, ar Francijas *Esprit* un Vācijas *Merkur*. Uldis Tīrons liek saprast, ka vislielākā radniecība *Rīgas Laikam* ir ar *The New Yorker*, kaut gan viņa lolojumā ir mazāk politika. 2000. gadā RL ieguva tagadējo "ietēru" - viss melni baltā, bez rai-

buma un spalģuma, ar rūpīgi izmeklētām fotogrāfijām. Kopš pērnā gada pavasara RL laiž klajā arī variantu krievu valodā, kas iznāk četrreiz gadā - tāpat kā Rolfa Ekmaņa *Jaunā Gaita* Ziemeļamerikā.

Rīgas Laika 2012. gada decembra numurā lasāms kaut kas brīnišķīgs: *Dieva spalvas-kāts* - intervija ar Uldi Bērziņu, šo valodas un valodu burvi, poliglota un humānistu. Kaut vai šādu interviju un apcerējumu dēļ RL ir pelnījis gan cieņu, gan simpatiju.

Krasā disonancē ar LA un RL jubilejām ir 2012. gada 23. novembra teksts, kas parādījis citā Rīgas latviešu avīzē: "Šodien *Dienā* 22 gadu jubileja." Varētu teikt - smieklī caur asarām... Pirmkārt - nav pieņemts 22. gadskārtu svinēt kā jubileju. Otrkārt - pēc tam kad no *Dienas* aizgāja tās ilggadējā galvenā redaktore Sarmīte Ēlerte ar līdzgaitniekiem, mazliet vairāk nekā četrus gadu laikā *Dienā* mainījušies septiņi (!) galvenie redaktori. Labi vēl, ka avīzes pielikums *Kultūras Diena* pagai-

dām nav zaudējis pievilcību. Bet citādi laikraksts vārguļo un streipuļo, tam nav savas sejas, jauninājumi ir lielākoties tehniski, un biežā mīglā tīts paliek jautājums - kas ir tagadējās *Dienas* īstie īpašnieki...

Toties zied un plaukst nedēļas žurnāls *IR*, ko dibinājis apdāvinātu žurnālistu bariņš, kas kopā ar Ēlerti aizgāja no *Dienas*, kuŗas jaunie noteicēji laupīja tai brīvdomīgo un rietumniecisko ievirzi. *IR* veidotāju sapnis ir - gūt tādu ietekmi Latvijas sabiedrībā, kādu Vācijas sabiedrībā guvis DER SPIEGEL.

IR komandas meistardarbs ir 2012. gada novembra/decembra speciālnumurs *No Godmaņa līdz Dombrovskim*. Tā ir atjaunotās Latvijas Republikas vēsture, atspoguļota tās premjērmīnistru personībās. Rūpīgi nostrādāts, lieliski pasniegts!

Atjaunotajā Latvijas Republikā parādījās un drīz vien pazuda divi laikraksti - *Jaunā Avīze* un *Labrīt*. Bet interesanta metamorfoza notika ar avīzi, ko sauca *Neatkarīgā Zihņa*, ko va-

dija tandems - Hānbergs un Jakubāns. Pamatīgu pārmaiņu rezultātā mums tagad ir *Neatkarīgā Rīta Avīze* (NRA), kuŗa, kā melš, esot kļuvusi par Lemberga ruporu. To var just, īpaši lasot nemitīgos uzbrukumus "sorosītiem un kosmopolītiem". Šo nomācošo iespaidu diez cik nemazina Elitas Veidemanis neapšaubāmais publicistes talants.

Runājot par talantiem, es ar prieku, gandarījumu un ne gluži bez kollēģiālas skaudības raugos, kā latviešu publicistikas pašā priekšplānā izceļas 1970. gadā dzimušais **Otto Ozols**, istā vārdā Mārtiņš Barakovskis. Būdamis spilgtās grāmatas *Latvieši ir visur* autors, Otto Ozols pēdējā laikā nāk klajā ar asiem, trāpīgiem un ne-saudzīgiem rakstiem tīmekļa portālā *TVnet*, un kopš š. g. 4. janvāra vada Latvijas Televīzijas (LTV) 1. kanāla diskusiju raidījumu *100. panta preses klubs*.

Lai veicas!

Franks Gordons

Kārlis Streips

Lai visiem lasītājiem viss veicas!

Sākšu šo komentāru ar cerību, ka visiem *Lai-*ka un *Brīvās Latvijas* lasītājiem šis jaunais - 2013. gads ir sācies kā laimīgs, ienesīgs un veselīgs gads. Latvijā gada sākumā veidojās vairāki visnotaļ ievērojami skandali, kuŗu pamatā, kā tas bieži mēdz būt, ir naudas lietas. Par diriģentu Šisonu jau pagājušajā nedēļā rakstīja kollēģe Sallija Benfelde. Diriģents aizgāja no Latvijas Nacionālā Simfoniskā orķestra pulsts tāpēc, ka valsts nenodrošināja orķestrim viņaprāt nepieciešamo naudas summu. Starp citu, Šišons Latvijas kultūras ministri Žanetu Jaunzemi-Grendi nosauca par apaļu nulli. Cik ļoti nepieklājīgi!

Skandalā iekūlās arī minētā ministre. Viņa divas nedēļas pavadīja Austrālijā, kur, ja skatāties no dažādiem viedokļiem, viņa vai nu ļoti aktīvi darbojās ar tur dzīvojošo latviešu sabiedrību, vai arī laiskoņās un izdeva nevajadzīgi daudz valsts naudas. Daži Austrālijas latvieši apstiprināja ministres aktivitātes, savukārt citi sacīja, ka no vizītes nekādas lielas jēgas nesot bijis. Latvijā ļaužu uzacīm lika saraukties vēsts, ka, tuvojoties vizītes beigām, ministre pārcēlusies uz krietni smalkāku un arī dārgāku viesnīcu jūras krastā. Kritiku saņēma arī fakts, ka ministrei līdzī uz Austrāliju braucis vīrs, un, lai arī ir aplicināts fakts, ka maksu par

aviobiļeti viņš sedzis pats no saviem līdzekļiem, pastāvīgais skandalu meklētājs portāls *Pietiek.com* rakstīja, ka tur esot arī vēl nenoskaidroti jautājumi.

Valsts politiskās vadības redakcija nāca visnotaļ ātri. Ministru prezidents Valdis Dombrovskis, pats apstiprinājis minēto komandējumu, pēcāk norādīja, ka ministru komandējumā acimredzot turpmāk būs jāpārtrauca rūpīgāk. Savukārt Valsts prezidents Andris Bērziņš bilda, ka viņš nu gan tādā komandējumā nedotos, bet Valsts policijas pārstāvji ieminējušies, ka par to varētu pat uzsākt kriminālizmeklēšanu.

Manuprāt, te nu ir vētra tējas glāzē. Kāda gan vaina, ja Latvijas Republikas kultūras ministre apmeklēja latviešus arī atālākajos pasaules nostūros? Pirms Ž. Jaunzemes-Grendes vizītes neviens Latvijas valdības ministrs Austrālijā nebija bijis, viņa apmeklēja 3x3 nometni, kā arī Austrālijas latviešu Kultūras dienas. Tikšanos, sarunu, uzrunu u.c. nodarbību bija gana daudz. Ir tikai loģiski, ka ministre turp devās tieši Ziemsvētku laikā, kad aviobiļetes gan mēdz būt krietni dārgākas nekā citos gadalaikos, jo Austrālijā tieši tad ir vasara. Ja ir manīta kaut mazākā krāpšanās, tad policijai un prokurātūrai tur, protams, ir savs sakāmais un darāmais, bet vismaz pagaidām, šķiet, nekāds tāds nav noticis.

Ministre valdībā pārstāv tā dēvēto Nacionālo apvienību, kuŗas līderis Raivis Dzintars pēc vizītes izteicās, ka jautājumi par konkrētiem šā brauciena

Nauda, nauda!

apstākļiem esot „maziskums”, tie zaimojot Latvijas neatkarības atjaunošanu un izrādot necieņu „pret tiem latviešiem, kuŗiem savulaik laimējās palikt dzīviem vai izbēgt no Sibīrijas likteņa”. Par to zaimošanu nevaru piekrist, bet citādi R. Dzintaram ir taisnība. Manā dzimtajā pilsētā Čikāgā dzīvojošie latvieši, piemēram, atcerēsies, cik jauki pirms pāris gadiem bija satikt toreizējo Valsts prezidentu Valdi Zatleru. Latvijas pirmās personas ārvalstīs dzīvojošiem tautiešiem nemaz tik bieži neizdodas sastapt, tāpēc pieļauju, ka tikpat liels prieks vismaz dažiem Austrālijā dzīvojošiem latviešiem bija par kultūras ministres ierašanos.

Vēl daudz lielāks skandals sabiedrībā ir sacēlies par jautājumu, kuŗa centrā ir nevis viens orķestra diriģents vai viena ministre, bet gan vesela stripa personu, proti, to cilvēku, kuŗi vada valstij piederošas tā dēvētās kapitālsabiedrības - *Latvijas dzelzceļu*, *Latvijas valsts mežus*, energouzņēmumu *Latvenergo* u.tml. Pagājušā gada beigās Latvijas valdība apstiprināja noteikumus par šādu personu algas aprēķināšanas jaunu kārtību. Šo algu pamatā ir vidējā alga valstī. Iepriekš attiecīgais koeficients bija 6 (tātad - augstākā alga kapitālsabiedrības vadītājam nedrīkst būt lielāka kā vidējā alga, reizināta ar 6), bet jaunajos noteikumos paredzēts, ka koeficients būs 10. Rezultātā attiecīgās algas šogad būs gandrīz divreiz lielākas nekā iepriekš.

Ar to vēl nepietika. Novembrī

valdība apstiprināja jaunus noteikumus, kuŗos teikts, ka kapitālsabiedrību vadītāji drīkst vienlaikus ieņemt vairākus amatus un tādējādi saņemt vairāk nekā vienu algu. Reakcija ilgi nebija jāgaida. Vairāki uzņēmumi nekavējoties pieņēma lēmumus, pēc kuŗiem to vadītāji tagad saņems līdz pat 8500 latu mēnesī. Un viss noticis ir kā par spīti tam, ka pērn Latvijas Republikas Satversmes tiesa sprieda, ka cilvēks, kuŗš, piemēram, vienlaikus ir uzņēmuma valdes loceklis un prezidents, nedrīkst saņemt divas atsevišķas algas. Ministru kabineta jauno noteikumu pamatdoma bija apiet šo spriedumu, nosakot, ka tajos uzņēmumos, kuŗu apgrozījums ir virs 40 miljoniem latu gadā, tomēr to drīkst darīt, un te nu mēs esam.

Vairāki valdības pārstāvji un arī dažs labs cits ir atzinuši, ka nekāda liela nelaime gan nav notikusi, jo lielu kapitālsabiedrību vadītājiem nūdien ir jābūt profesionāliem darbiniekiem, un, ja algas ir pārāk mazas, tad ir skaidrs, ka paši profesionālākie cilvēki izvēlēties darbu privātajā, nevis valsts sektorā. No vienas puses, tā ir taisnība, bet, no otras un daudz nozīmīgākas puses, ar šo lietu ir ļoti lielas problēmas.

Pirmais jautājums ir kapitālsabiedrību politizācija. Nav vairs tie absolūti nenormālie gadi, kad varēja rasties bēdīgi slavenais notikums ar attiecīgā ministra šoferu dēla iecelšanu ļoti labi samaksātā amatā tāpēc, ka tā tētiņš bija ministra šoferis, taču it īpaši Satiksmes

ministrija acimredzot neko no tā visa nav iemācījusies. Uzņēmums *Latvijas valsts ceļi* ministrijas paspārnē ir uzņēmums, kuŗa valdē pērnā gada decembrī nonāca kāds Reinis Freimanis, kuŗa kvalifikāciju minētajam darbam var apšaubīt kaut vai tāpēc vien, ka viņa augstākā izglītība ir... sociālā darba un pārdarboģijas jomā. Un tās nu nav jomas, kuŗām varētu būt kaut mazākais sakars ar ceļu būvēšanu un labošanu, par ko ir atbildīgs minētais uzņēmums. Tā pati ministrija starptautiskās lidostas Rīga valdes priekšsēža amatā iecēla cilvēku bez jebkāda konkursa, jo ministrs Aivis Ronis, pēc paša vārdiem, „neticot konkursam”. Jebkuŗā civilizētā valstī šāds ministrs acimirkli izlidotu pa durvīm, bet, protams, pie mums... Turklāt arī par cilvēku, kuŗš amatā ir nonācis, uzvarot konkursā, var rasties jautājums: alga ir par pilnas slodzes darbu. Vai viņš valdes locekļa amatā strādā astoņas, bet pēc tam uzņēmuma prezidenta amatā - vēl astoņas stundas dienā? Nu taču ne.

Otrs jautājums ir par pašas attiecīgo uzņēmumu pārvaldes darba kvalitāti. Ņemsim, piemēram, to pašu *Latvenergo*. Tur algas ir ievērojami paaugstinātas, lai gan cilvēki Latvijā par elektrību maksā cenu, kas ir par trešdaļu lielāka nekā tā, kuŗu maksā igauņi, - tātad uzņēmumam tiek nodrošināta pat ļoti masīva peļņa. *Latvenergo* ļaudis nenogurdami apgalvo, ka peļņa tiek ieguldīta uzņēmuma attīstībā.

(Turpinājums 9. lpp.)

STĀSTĀM PAR XXV VISPĀRĒJO LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKU VIRSDIRIGENTIEM

„Uz augšu” Profesors Edgars Račevskis

1961. gadā Stokholmā izdotās grāmatas „Teodors Reitera un viņa kori” priekšvārdā redaktors Jānis Rudzītis raksta: „Izšķirīgais mirklis **Teodora Reitera dzīvē un Reitera kora vēsturē** radās 1920. gada 25. februārī, kad viņš Rīgas pilsētas 1. ģimnazijas zālē piesēdās pie klavierēm un pirmo savam tikko nodibinātajam korim sāka mācīt Jurjānu Andreja romantisko dziesmu ar Jāņa Poruķa vārdiem – „Uz augšu”. (..) Arī šai grāmatai lai būtu lemts atgādināt Reitera kora ļoti vienkāršo, bet reizē ļoti cēlo devīzi – Uz augšu! Un tās nozīmi mūsu nacionālās kultūras centienos.” Acīmredzot Reitera kora dziedājums raisīja tādas emocijas, lai 1936. gadā pēc koncerta Vīnē *Kleines Volksblatt* slejās parādītos šāda atsauksme:

Teodors Reitera, Rīgas Nacionālās operas vadītājs, ir cēlis latviešu tautai skaistāko Brīvības piemiņekli, dibinot latviski nacionālu kori, kas viņa vārdā nosaukti par Reitera kori. Lai šī dzīvā piemiņas zīme nekad neļauj Latijai aizmirst, ka viņas brīvības cīnītāji gandrīz bezgalīgā, nemitīgā cīņā smēlušies varenu uzmodinājumu savas tautas dziesmās...

Teodors Reitera ir viena no tām daudzajām spilgtajām personībām, kuŗas nesušas Latvijas vārdu pasaulē. Tāpēc tas ir tikai likumsakarīgi, ka 1998. gadā ticis dibināts Teodora Reitera fonds, lai saglabātu izcilā diriģenta piemiņu. Fonda darbība vērsta vairākos virzienos. Ir nodibināta Teodora Reitera Lielā balva par mūža ieguldījumu mūzikā, mākslā un kultūrā, ir jauno atskaņotājmākslinieku konkursi.

Mūsu izcilo diriģentu **Edgaru Račevski** mūzikas mīļotāji vispirms pazīst kā Vispārējo latviešu Dziesmu svētku un Baltijas studentu Dziesmu svētku un Baltijas studentu Dziesmu svētku *Gaudeamus* virsdiriģentu. Šovasar E. Račevskis būs Goda virsdiriģents XXV Vispārējos latviešu Dziesmu svētkos Rīgā. Jāatceras, ka viņš gandrīz 25 gadus vadījis Latvijas Radio Teodora Kalniņa kori, un vēl tagad radioklausītāji ikdienā bieži dzird tieši viņa vadītos daudzus latviešu un arī cittautu komponistu kora skaņdarbus. Tāpat gandrīz 40 radošā darba gadi aizvadīti kopā ar paša dibināto Rīgas Techniskās universitātes studentu vīru kori *Gaudeamus*.

Ilgāk par gadsimta ceturksni Edgars Račevskis audzinājis jaunos diriģentus Jāzepa Vītola Latvijas Valsts konservatorijā, tagadējā Latvijas Mūzikas akadēmijā, jau ļoti drīz iegūstot profesora nosaukumu. Tagad daudzajās kora aktivitātēs, arī Dziesmu svētkos Račevskim bieži iznāk sastapties ar paša izaudzinātajām studentu kopām no audzēkņu vidus, piemēram, Ivars Cinkuss jau labu laiku ir arī Dziesmu svētku virsdiriģenta godā. Izaudzinājis labu daļu vidējās un jaunākās paaudzes di-

riģentu un atdevis viņiem vairākus paša dibinātos korus, profesors Edgars Račevskis jau ir izveidojis jaunas kopas, ar kuŗām godam turpināt mūsu kora mākslas tradīcijas. Jāpiemin arī Edgara Račevska pievēršanās jaunradei. Viņš komponējis daudzus skaņdarbus, īpaši žanros, kas saistīti ar kora mūziku, kuŗas specifiku un noslēpumus viņš pārzina īpaši labi.

Teodora Reitera Lielās balvas par mūža ieguldījumu pasniegšanas ceremonijas sarīkojumā 2012. gada aprīlī piedalījās gan pats profesors Edgars Račevskis ar savām kora kopām, gan citas jauniešu kora kopas, kā arī Teodora Reitera fonda konkursos atklātie dažādu speciālitāšu jaunie talanti. Koncerta pirmajā daļā skanēja vairāki profesora kora darbi – no garīgās mūzikas *Ave Maria*, kora dziesmas „Vakarā” ar Jāņa Ziemeļnieka dzeju un „Burvē” ar Gunas Ikonas vārdiem, kā arī jautrais, humoristiskais „Carlstons uz vecā tiltā” ar Artūra Henriņa tekstu. Kora mūzikas atskaņojumā piedalījās Rīgas Latviešu biedrības vīru koris un kamerkoris *Unigunde* – abas profesora jaunizlolotās kopas, kā arī Mārupes kultūras centra jauniešu koris *Resono* un koncertmeistare Ilze Ozoliņa. Pēc kora mūzikas klausījāmajiem mežragu kvartetu – jaunos, perspektīvos mūziķus Māri Evelonu, Austri Apeni, Mārtiņu Miķelsonu un Mīku Runku. To, ka Teodora Reitera biedrības rīkoti konkursi palīdz atrast jaunos talantus, spilgti parādīja Tamāras Ārija „Klusa nakts, silta nakts” Jāzepa Mediņa mūzikas vidusskolas audzēknes Lauras Purenas dziedājumā. Tā vien šķiet, ka šis meitenes balss, mērķtiecīgi vadīta, varētu arī viņu pēc laiciņa izvirzīt vēl par vienu mūsu „zvaigzni”. Kā nopietni sevis pieteikumi skanēja arī pianistes *Noemi Fei Deiftas*, obojistes Amandas Tauriņas un marimbās solo spēlējušā Patrika Vilhelma Skābarža mūzicēšana.

Arī koncerta 2. daļas izskaņā spēlēja jaunie talanti – pianists Ilja Domņins, vijolnieks Rūdolfs Miķelsons, kā arī jau pirmajā daļā iepazītais jauno mežradznieku kvartets. Programmas turpinājumā skanēja divi Edgara Račevska latviešu tautasdziesmu cikli, starp tiem arī cikls – virkne „Precību dziesmas”. Tad RDKC Mazā ģilde jauniešu koris *Sonore* un Nacionālās apvienības koris *Unisono* Edgara Račevska vadībā dziedāja Pēterā Barisona „Latvija” ar Jāņa Akuratera dzeju, kā arī Jāņa Cimzes latviešu tautasdziesmas „Teici, teici, valodiņa” apdari. Protams, kā dabiska koncerta kulminācija tā nobeigumā visu dalībnieku dziedājumā maestro vadībā himniski izskanēja Jāņa Mediņa un Viļa Plūdoņa patriotiskā „Tev mūžam dzīvot, Latvija!”

Saņemot balvu par mūža ieguldījumu mūzikā, profesors Edgars Račevskis ar savu šīsdiēnas radošās darbības pārskatu apliecināja

sevi joprojām dzīvu uzturēto vitalitāti, profesionalismu, entuziasmu un nesavtīgo nodošanos mūzikai.

Šķiet, ka pēc iepriekšējās vērienīgās jubilejas sezonas diriģentam varētu rasties vēlšanās „atvilkt elpu”, tomēr arī 2012. gads profesoram Edgaram Račevskim bija tikpat intensīvs un aktīvu notikumu piepildīts. Jūnijs maestro bija saistīts ar diviem vērienīgiem notikumiem: 2. jūnijā pie Jurjānu Andreja dzimtajām mājām Ērgļu apkārtnē notika sieviešu un vīru kora salidojums. Šajā sarīkojumā profesors diriģēja Jāņa Mediņa „Tev mūžam dzīvot, Latvija!” kopkorim. Bet jau 16. jūnijā Edgars Račevskis bija Tartu Ziemeļvalstu un Baltijas valstu vīru kora svētkos. Stāstot par Igaunijas dziedo-

Dona nobis pacem. Edgara Račevska garīgā mūzika iekārvoja klausītāju sirdis gan Laucienas, gan Talsu baznīcā, tāpat kā jubilejas gadā tā uzrunāja cilvēku sirdis Rīgas Jaunajā Sv. Ģertrūdes baznīcā. Koncertā Talsu baznīcā 22. jūlijā RLB vīru korim pievienojās kopas no Ventspils un Talsiem. Maestro vadībā kopkorī spoži skanēja trīs Jāzepa Vītola dziesmas – „Mana tēvija”, „Mana tauta laimdienīte” un dižā komponista pēdējais skaņdarbs – dziesma „Kalējs” ar Kārļa Skalbes vārdiem. Savu noskaņu ienesa arī Emīla Dārziņa „Nāc man līdz”. Talsu baznīcā klausījāmajiem arī Lūcijas Garūtas kantāti „Dievs, Tava zeme deg!” Cēsu jautkā kora *Wenden* un diriģentes Marikas Slotiņas-Brantes sniegtajā kopā

pārpildītajā zālē skandēja mūsu himnu – Baumaņu Kārļa „Dievs, svētī Latviju” un koncerta beigās, kad nodziedāja Jāņa Kalniņa „Lai ligo lepna dziesma”, kuŗai, tāpat kājās stāvēt, visi dziedāja arī atkārtojumu. Tai brīdī šķita, ka šiem cilvēkiem, ignorējot visu negatīvo, mūsu tautas pastāvēšana un brīvība tomēr ir nozīmīgāka, nekā ikdienā tas ticis apliecināts. Tādējādi šo vīru kora koncertu Rīgas Latviešu biedrībā varam nešaubīgi nosaukt par vienu no emocionālākajiem brīžiem 18. novembra Valsts svētku programmā. Un par to īpašs paldies šī koncerta iniciatoram un sarīkojuma dvēselei maestro Edgaram Račevskim.

2013. gada janvārī simtgadei arī Vispārējo Dziesmu svētku un Gaujienas Mūzikas dienu virsdi-

Foto: Gunārs Bernhards

Latvijas vīru kora koncerts “Tev mūžam dzīvot, Latvija!” RLB Lielajā zālē 2012. gada 18. novembrī

šajiem zēniem, kuŗi ir pamats šodien aktīvajai vīru kora kustībai pie mūsu ziemeļu kaimiņiem, balsi ieskanējās nelielas skumjas, – maestro atcerējās kādreizējo plašo vīru kora aktivitāti arī Latvijā. Tomēr bijis arī gandarījums par latviešu vīru kora grupas labo līmeni, tāpēc arī Jāzepa Vītola „Mana tēvija” Latvijas vīru kora grupas atsevišķajā programmā viņa vadībā izskanēja skaisti.

14. jūlijā Skrundā notika vecās muižas pils atklāšana pēc atjaunošanas. Pils zālē notika kamerkora *Unigunde* un vīru kora koncerts, kuŗā 80 gadu jubilejā tika godināts skrundenieks rakstnieks un dzejnieks Artūrs Henriņš. Skanēja dziesmas ar viņa tekstiem. Bija arī pirmatskaņojums – veltījums pilij „Ventas augstajā krastā”, ko publicā vēlējās dzirdēt atkārtoti. Maestro Edgaram Račevskim šis mirklis saistījās ar personiskiem pārdzīvojumiem, jo viņa māte sākusī skolotājas darbu tieši skolā, kas atradās muižā. Klausītāji dzirdēja arī Edgara Račevska dziesmu ar viņa mātes sacerētiem vārdiem „Manai skolai!”

Savukārt 22. jūlijā profesors Račevskis ar abiem kuŗiem dziedāja Laucienas baznīcas rīta dievkalpojuma paša komponēto *Ave Maria* un dziesmu „Latvijai būt” ar L. Ikeres vārdiem, kā arī fragmentu no II Mesas jautkajam korim

ar solistiem Ingu Pētersonu, Aleksandru Poļakovu un ērgelnieku Aivaru Kalēju. Lūgšanu „Mūsu Tēvs” dziedāja apvienotie kori, kas piedalījās šajā „Gara mūzikas” festivālā Edgara Račevska vadībā. Festivālā dzirdējam arī maestro jauno, tikai 2012. gada martā dibināto Nacionālās apvienības kori, kas jau pirmajā gadā paspējis piedalīties sarīkojumos gan Rīgā, gan Talsos, gan Gaujienā.

Kā ik gadu, jūlijā profesors Edgars Račevskis bija Gaujienā, kur vadīja 2012. gada Jāzepa Vītola Mūzikas dienas. Tāpat kā vienmēr, pirmajā vakarā klausījāmajiem nakts noskaņās ieturēto vēlo koncertu Anniņu estrādē. 28. jūlijā notika dažādas Mūzikas dienu aktivitātes, tostarp Māra Ozoliņa filmas „Mani mīļie” noskatīšanās, – par Edgaram Račevski un Dziesmu svētkiem.

Pie profesora mākslinieciskās darbības profesionālajam un emocionālajam virsotnēm jāmin 2012. gada 18. novembrī Rīgas Latviešu biedrībā notikušais Vīru kora lielkoncerts Latvijas dzimšanas dienai atbilstīgā nacionāli patriotiskā noskaņā. Koncerts uzskatāmi parādīja, cik ļoti šādi sarīkojumi nepieciešami cilvēkiem, it sevišķi attiecīgajās piemiņas dienās. Zālē varēja just sen nemanītu vienotību, īpaši koncerta sākumā, kad klausītāji kopā ar mūziķiem

diriģentam Robertam Zuikam. Ar viņu Skolotāju institūtā kādreiz kopā mācījies vēl viens skrundenieku simtgadnieks – Skrundas Oskara Kalpaka pamatskolas direktors līdz 1941. gadam Ādolfs Račevskis. Viņu 15. decembrī sumināja kopā ar Skrundas vīru kora diriģentu Ernestu Feldu. Skanēja abu jubilaru iemīļotās dziesmas – Emīla Dārziņa „Nāc man līdz” un latviešu tautasdziesma „Kur tu iesi, tautu dēls”, kuŗai apdari veidojis Edgars Račevskis. Kopīgi tika nodziedāta arī Edgara Račevska dziesma „Vakars Ventmalā” ar Birutas Senkevičas vārdiem. Programmā bija ietverta arī profesora savam tēvam simtgadē veltītā dziesma „Laiks” ar Ojāra Vācieša dzeju. Kopā ar dziedātājiem koncertā mūzicēja arī mežradznieks profesors Arvīds Klišāns un sitaminstrumentu solists Vīgo Račevskis.

No sirds novēlēsī profesoram Edgaram Račevskim arī turpmāk saglabāt moţumu, enerģiju, entuziasmu. Arī darboties gribu un prieku, kas viņam noteikti būs nepieciešami nākamajā gadā Vispārējos Dziesmu svētkos un Gaujienas Jāzepa Vītola Mūzikas dienu 25. jubilejas sarīkojumos, lai mūsu kora dziedāšanas tradīcijas tiešām tiektos „Uz augšu!”

Vēsturnieks gūst virsroku

Arturs Henriņš, *Tur Pērkonis nikni jodus dzenā, vēsturisks romāns, apgāds „Jumava”, 2012.g., 488 lpp.*

Artura Henriņa jaunākais romāns **Tur Pērkonis nikni jodus dzenā** izgaismo vienu pašu ziņmīgu gadu Latvijas 20. gadsimta vēsturē. Tas iesākas ar Ziemsvētku kaujām 1917. gada janvārī un beidzas ar bolševiku apvērsumu Krievijā tā paša gada novembrī. Pirmā nodaļa ar kauju skatiem un kauju bēdīgajām sekām vedina lasītāju domāt, ka viņš būs iemaldījies jaunā **Dvēseļu putenī**, tomēr jaunas kaujas frontē uzvirto tikai nodaļā „Likteņpu Mazā Juglā” vairāk nekā 300 lappusēs tālāk. Grāmatas lielumielā tiesa veltīta nevis kaujām, bet drīzāk konfliktiem, latviešu strēlniekiem dažādi organizējoties un pārorganizējoties, veidojot savas pār-

stāvniecības un meklējot savu idejisko vietu zem saules chaotiskajā vidē, kur tepat vēl bija cars, nāca Kerenskis, bet gaisā virmoja gan bolševiku ideoloģija, gan ilgas pēc autonomas Latvijas taisnīgākas Krievijas sastāvā. Notikumi vēroti un vērtēti faktiski eksistējošas personas virsnieka Volde-māra Ozola acīm.

Arturs Henriņš savācis milzuma daudz materiāla, liekas – galvenokārt no sēžu protokoliem un avižu rakstiem. Viņā, liekas, nemaz necinās vēsturnieka alkas pēc faktu daudzuma un precizitātes ar rakstnieka vēlēšanos veidot spraigu sižetu, kur vajadzīgs ņemt talkā arī brīvu izdomu. Arturs Henriņš sevi šoreiz parādījis vairāk kā spožu un veiksmīgu vēstures faktu izzinātāju, mazāk kā izpētītās vielas veiksmīgu ietvērēju raiti lasāmā romānā. Piemēram, kad 238. lappusē Ozols iegājis sēžu zālē, tur notikušo autors nemaz necenšas izstāstīt, aizbīdinoties, ka par to, „kā viņam tajā lauvu bedrē gāja, protokoli un laikraksti klusē”. 242. lappusē sarakstīti tikai kādā Ozola runā skartie temati, nevis sniegts to izvērsums, jo abi protokolisti tik vien spējuši kā protokolā piefiksēt atsevišķo runas daļu virsrakstītus. Savukārt visu, ko autoram izdevies noskaidrot, viņš grib romānā ietilpināt pat tad, ja pēc tā nav īstas vajadzības, un pat tad, ja tas palēnina darba virzību.

Teikumā *Ozols ar saviem pavadoņiem Tālvāldi Zanderu un Ēriku Lakstīgalu jāja līdz brigādes /stāba mantu vezumiem...* (387.) pavadoņus nebija nekādas vajadzības nosaukt vārdā, jo viņiem nekādas turpmākas lomas sacerējuma gaitā vairs nav. Tomēr vēsturniekam patīk būt precīzam un to, kas sameklēts, nepastumt malā, bet izmantot.

Samērā retajās vietās, kur stāstījumā iesprauca sociālā jeb ikdienas dzīves vēsture pretstatā politiskajai, lasītājs var tikai spekulēt, vai arī te autors turas pie dokumentētiem un pierādāmiem faktiem jeb vai te viņš tomēr mazliet atļāvies pafantazēt. Ka komisāri kādā sēdē sēdējuši uz viegliem Vīnes krēsliem (213.), droši vien uzzināms pēc šīs sēdes foto attēla. Bet kā pētnieks būtu izdibinājis, ka stāba ēdnīcā Ozols reiz mielojies *ar gaļas konservu zupu ar šķeltiem zirnīšiem un risu biezputru, kas pārlieta ar smaržīgu saulespuķu eļļu* (467)?

Romānu visaugstāk novērtēs zinīgi un rūdīti lasītāji, kam Latvijas valsts tapšanas process pēc skolā mācītā un agrāk lasītā jau galvenos vilcienos ir zināms. Henriņa darbā viņi atradīs ne vien prāvu kvantumu detaļu, bet arī „tekošā momenta” elpu. (Izlūdzos lasītāju piedošanu par šo protokolu valodas monsturu, šo tekošo momentu, bet galu galā tas atrodams, kaut tāpat pēdīnās likts, arī

pašā grāmatā.) Viss notiekošais tiek skatīts un vērtēts ne tikai ar 1932. gadā dzimuša vēsturnieka un rakstnieka zināšanām pamatā, bet jo vairāk uz varoņa Ozola un viņa līdzgaitnieku nezināšanas bāzes, jo viņi nevarēja zināt, kāda būs faktiskā notikumu attīstība nākotnē. Lasītājs daudzus gadu desmitus vēlāk var omulīgi justies gudrs, zinādams to, ko romāna personas notikšanu momentā zināt nevarēja.

Plašā darba gaitā „gudrais” lasītājs uzdužas jo daudzām vietām, kur „nezinīši” gan prātīgi, gan aplami domā, jautā un spriež: vai bez cara mācēsīm dzīvot? (47.) Viņi tur Valmierā svētdien taisīs autonomu Latviju. (62.) Mēs nenedalīsimies no lielās Krievijas demokrātijas, bet saplūdisim visi vienā tecējumā. (226.)

Par galveno romāna minusu gribētos nosaukt kontrastu trūkumu. Atslodzei no drāmatisma tik plašā darbā būtu gribējies arī pa humora ieskaņai, bet titullapā apakšvirsrakstā nosauktu strēlnieku „niķu un stiķu” turpmākajās lappusēs ir ļoti maz. Viegļāks pieskāriens šur tur iezības valodīnā: „vilciens villkās” (123.). Tikpat kā nav skarta personāža privātā dzīve prom no sēdēm, sanāksmēm un frontes. It kā samatīdams kādu trūkumu, autors lasītāju pilsoniskā privātdzīvoklī, kas pieder Andrejam Stērstem, ievēd tikai tuvu darba beigām (481-483.)

Kaut gan viens no trim grāmatas vākā iemontētajiem foto attēliem aiz zilām rudzupuķēm rāda jaunu dāmu ar platu cepuri, šai dāmai, Ozola draudzenei Annai Rītereī, saukta par Ķemeru Anniņu, atvēlētas tikai četras lappuses (348. – 350. Un, lai aizķertais pavediens neizgaistu pavisam, vēl daži vārdi romāna izskaņā, 486.). Vispār grāmatā ir izteikts sieviešu deficīts. Vai pietiek, ka Ozols vienubrid raksta vēstuli **mātei?** Vai pietiek ar konstatējumu, ka Jānis Francis nesen Valmierā apņēmis **sievu?** Skaidrs, militāra darbība, politika, organizēšanās 1917. gadā vēl izteiktāk nekā tagad bija vīriešu būšana, bet vai sievietes vajadzēja ignorēt tik totāli, ka vienīgajiem sieviešu vārdiem (runa nav par Anniņu) – Elzai Stērstei un Malvīnei Vignerei – tika atvēlēts uzzibsnīt tikai lappuses septiņas pirms beigām?

Mulsina pēdējās nodaļas virsraksts „Vai pazudis Krievijā?”. Mazāk uzmanīgs lasītājs varētu domāt, ka uz 1918. gadu atvaļinātais Ozols beigās kaut kur pagājis. Tomēr foto attēla pieraksts 6. lappusē rāda, ka Ozols vēl 1919. gada aprīlī kalpojis par Igaunijas armijas sevišķu uzdevumu virsnieku. Pēc citiem avotiem var uzzināt, ka pag. gs. 30. gados viņš bijis Spānijas armijas ģenerālis turienes Pilsoņu karā. Miris 1949. gadā.

Eduards Silkalns

Ziemsvētku dāvanas jau izdalītas

Visā pasaulē gada nogale parasti ir daudzo koncertorganizētāju plaujas laiks. Akcijas, sarīkojumi, koncerti, „vernissāžas” spiežas citam virsū, cīnoties par telpām, laiku un publiku. Plānots tiek jau visa gada garumā, taču kalendāriskā spaidīšanās kā pārpildītā autobusā ir ierasta lieta. Tiek izmantotas visas iespējamās un neiespējamās uzstāšanās vietas. Cīņa par telpām svētku laikā ir tema pati par sevi. Katrs vēlas nokļūt tur, kur apgrozās visvairāk ļaunu: Rīgas Doms, Lielā gilde, Mazā gilde, Mūzikas Akadēmijas visas zāles, visas Rīgas baznīcas, kultūras nami, atpūtas centri, pat Rīgas Kongresu nama zāle, no kuŗas mākslinieki parasti bēg kā no slimības savas neiedomājami sliktās akustikas dēļ, un daudzas citas ir pilnas un aizņemtas krietnu laiku iepriekš.

Es saskaīfiju. Adventa un Ziemsvētku laikā tika piedāvāti turpat vai pāri par 160 dažādu svētku sarīkojumi. Neieskaitot dažādus mākslinieciskos piedāvājumus lauku reģionos. Nav viegli šajās mūzikas industrijas piedāvātajās akcijās orientēties, kur vēl atrast sev vēlamo.

Ja caurmēra eiropietis dienā saņemot ap 4500 komercrakstura ziņu (pēc Frederika Beigbedera pētījumiem 2011. gadā), tad varam iedomāties to informācijas presingu svētku laikā. Varam vienīgi saprast tos nelaimīgos mūzikas gardēžus meklē-

jot savas svētku svinēšanas vietas. Pēckaŗa gados viss bija daudz vienkāršāk. Ja vēlējies svinēt Ziemsvētkus, tad klusu ieslīdēji kādā dievnamā, izsaluša un nekurināta, ļaunu elpas piesildīta. Klausoties ērģeles, koŗa dziedātās pazīstamās dziesmas, dvēsele pamazām atslā un aizmirsā ikdienā. Ikdienu, kādu mēs, šeit dzīvojot, katrs labi pazinām.

Lai gan svētki bija noliegti, mājās vienmēr svētkos bija eglīte, greznota ar pašceptām piparkūkām, dažiem mandarīniem, kuŗi brīnumainā kārtā pāris dienu laikā pazuda, un spīguļojošiem eņģeļu matiem. Slepēnībā ģimenēs svinētie svētki atgādināja kaut ko no viduslaiku pirmkristiešu mistērijām Romas katakombās.

Toties Jaunā gada svinības parasti bija skaļas un trokšņainas. „Atbrīvotāji” savos klubīnos svinēja par visu rubli. Tiem, kuŗiem šo rubli nebija, varēja sapņot par skaisto komūnisma rītdienu, kuŗai nupat, nupat jāiestājas. Bļautīšanās un šaudīšana pabeidza Jaungada sagaidīšanas ceremoniālu.

Dažreiz mani un manus skolasbiedrus – instrumentālistus „angažēja” kādā klubīnā uzspēlēt dančus. Danči parasti bija polkas, rumbas un fokstrota krustojums, deju soļu tiem parasti nebija, toties varena izlēkāšanās un dāmu izstumdīšana pa visiem kaktiem.

Tādi bija šo aizgājušo gadu svētki. Tie bija arī mani svētki, jo tad es iemācījos spēlēt deju mūziku. Ja to par tādu var saukt...

Taču, atgriežoties mūsdienās, Rīgas lielā eglē jau bija svinīgi ie-

degta un vajadzēja sameklēt kaut dažus no svētku koncertiem, par kuŗiem gribētu rakstīt. Koncertu izvēle neiedomājami plaša. Piedāvājumi pārspēj pieprasījumu neskaitāmas reizes uz katru Rīgas iedzīvotāju, zīdaiņus ieskaitot. Ziemsvētku un Jaungada sarīkojumi savirknēti kā dzērveņogas apsarmojoša purva maliņā. Lai mani godājamie lasītāji neapvainotos, izvēlējos dažus, dažādus, manuprāt, interesantākos un atšķirīgākos kā stilistiski, tā žanriski.

14. decembrī Lielajā ģildē „Eiropas Ziemsvētku” ietvaros koncertu sniedza *Sinfonietta Rīga* diriģenta Normunda Šnē vadībā, piedaloties izcilam atskaņotāju ziedu pušķim – vijolniecēm Martai Jogmanei, Agnesei Kanniņai-Liepiņai un somu vijolniekam Anti Kortelainenam, arī pazīstamajai flautistei Ilonai Meijai, fagotistam Jānim Semjonovam un obojistam Normundam Šnē. Programmā bija tikai Antonio Vivaldi un viņa dievinātāja Johana Sebastiana Bacha darbi. Programmas koncepcija vienkārša, skaidra, bet sarežģīta. Visu programmu veidot tikai no diviem baroka meistarū darbiem, kaut tie ir patiešām spoži, ir grūts uzdevums kā mūziķiem, tā diriģentam. Atrast kopīgajā atšķirīgo, mazāk zināmo izcēl un populāro nedaudz pieklusināt. Taču mūziķi tika ar to visu galā itin veiksmīgi. Kaut Vivaldi koncertu simtos var apmaldīties, taču šķīta, ka viena svece Rīgas eglē iemirdzējās gaišāk. Bachs, pārrakstot Vivaldi darbus, iemācījās italiešu

meistara mūzikālās domas attīstības paņēmienu, virtuozu ritma pulsa spēli, instrumentu izkārtošanas loģiku, to visu apvienojot ar savu ģeniālo mūzikas veidošanas noslēpumaino recepti.

Atsperīgi, temperamentīgi, tuvu mūsdienai baroka mūzikas interpretācijas tradīcijām un garām izskaņēja „mestra Antonio” fagota koncerts un viņa dubultkoncerts. Ar Bacha slavenu *Badinerrie* no Otrās svītas h-mollā stīgām un flautai koncerts beidzās. Klausītāji bija gandarīti.

18. decembrī Sv. Jāņa baznīcā tika atskaņota J. S. Bacha slavenā Mesa h-mollā, jeb „**Augstā mesa**”. To Rīgā bieži nedzird, jo darbs ir ne vien krietni ietilpīgs ne vien laika ziņā – pusotras stundas –, bet arī satura ziņā. Interesanti, ka arī Hendeļa slavenu Mesiju no Bacha Mesas šķīr tikai astoņi gadi un apmēram triju minūšu starpība. Taču abu halliešu diždarbi ir tik atšķirīgi...

Pārpildītajā dievnamā dega sveces, Adventa vainags un bija silti un gaiši. Arī skatieni bija gaiši un silti, ne kā tālajā 1950. gadā šajā pašā baznīcā.

Bacha Mesa ir saturiski un mūzikāli pats ietilpīgākais ģeniālā meistara darbs. Šī Mesa ir ne vien viņa dzīves papildījums, bet arī viņa ticības apliecinājums, kaut katoliskā formā. Šī forma veidoja viņa mūzikālā testamenta ceļa zīmes. Kristus dzīves ceļu viņš sakārtoja šajā archetipiskajā kultūras zīmju celtnē, jo tā viņam šķīta īstā, vienīgā.

Noklausoties šo milzīgo darbu, tu jūti – tavi Ziemsvētki ir jau atnākuši! Tie jau ir papildīti. Emocionāli uzlādēti Valsts Akadēmiskā koŗa dziedājumi, dziļi cilvē-

cīģie solistu Ievas Ezerietes, Ingas Šļubovskas, Paula Putniņa un īpaši kontrtenora Sergeja Jēģera priekšnesumi sniedza saturiski piepildītu atskaņojumu paraugstundu. Par to jāpateicas diriģentam Saimonam Mērfijam un arī baroka orķestrim *Collegium Musicum Rīga*.

30. decembrā vakarā *Arēnā Rīga* varēja sastapt ļaudis, kuŗi bija nākuši klausīties zviedru populārās mūzikas grupas **ABBA** koncertu. Tas bija kārtējais izklaides industrijas projekts uzlikt uz skatuves mirušos. Ne burtiskā nozīmē, bet bijušu slavenību klišejas. Ieraugot uz skatuves četru jauniešu grupu dizainera Ūves Sandstrēma tērpos un frīzūrās, kļuva nedaudz baisi. Šķīta, ka laiks apstājies. Tās pašas vecās, pazīstamās melodijas, pazīstamās kustības uz skatuves, vienīgi balsis citas.

Žēl, ka ABBA savu nesamērīgo ambīciju dēļ papūtēja, atstājot vienīgi nostalgiskas atmiņas un skaistas melodijas par mīlestību, naudu un vēl kaut ko. Kopētāji, kaut ārēji perfekti, taču mūzikāli nevarīgi. To neģlāba jaunāko akustisko un lāzertechniku izmantojums. Kaut arī viņu dziedātie vecie ABBA šļāģeri ir galvas tiesu interesantāki nekā mūsu 80. gados radītie, taču gaisā virmoja naftalīna smaku.

Galū galā tas viss mani nokaitināja un sliktu omu vēl pastiprināja dārgā biļešu cena: veseli 20 lati! Par to būtu labāk nopircis dāvanu mazmeītai. Mazmeītai un mazdēlam dāvanas jau sen izsniegtas un daļa apēsta. Viņiem patīk īstas piparkūku sirdis, nevis no plastikāta veidotas.

Pauls Dambis

Lai visi bērni baudītu mīlestību

5. janvārī Rīgas Latviešu biedrības namā kuplā skaitā pulcējās Latvijas audžuģimenes un aizbildņi, lai kopā ar Valsts prezidentu Andri Bērziņu un viņa kundzi draudzīgā gaisotnē ieskandinātu 2013. gadu. Prezidents uzrunā ģimenēm solīja censties, lai vairotu audžuģimeņu atbalstītāju pulku, lai demogrāfijas problēmu risināšanā netiktu aizmirsti šie bērni un vecāki.

Sarīkojumā pulcējās aptuveni 500 dalībnieki - vairāk nekā pagājušajā gadā. Diemžēl Baltajā zālē vairāk cilvēku nevar ietilpināt. Sanākuši bija gan pieaugušie, gan arī dažāda vecuma bērni. Gribu uzsvērt, ka Latvijas Audžuģimeņu biedrībā netiek

šķiroti savi un apgādībā pieņemtie bērni, jo visi ir vienlīdz mīli.

Latvijas Audžuģimeņu biedrības vadītāja Ilze Golvere sanākušajiem šajā gadā vēlēja trīs lietas - ticību, cerību un mīlestību. "Vēlu cilvēkiem ticību labajam, lai viņi tic, ka ir blakus kāds cilvēks, kurš sniegs atbalstu. Vēlu arī cerību, jo bez cerības neviens nevar izdzīvot, kā arī vēlu mīlestību, kas ikvienam ir vajadzīga," sacīja Ilze. Viņa uzsvēra, ka ir pagodināta un priecīga, ka aizvadītais gads iesācies ar to, ka pirmo reizi šādā sarīkojumā piedalījies arī Valsts prezidents Bērziņš, bet pēc neilga laika par Latvijas Audžuģimeņu biedrības patronesi piekritusi

Svētku mirklis

klūt viņa kundze Dace Seisuma. Valsts prezidents norādīja, ka gads ir pagājis un Latvijai tas ir bijis labs gads. "Domāju, ka pieņemtie lēmumi Saeimā par jaunatnes attīstību zināmā veidā atspoguļojas arī audžuģimenēs un aizbildņu ģimenēs. Būtu jociģi cīnīties, lai ir vairāk bērnu, aizmirstot tos, kas jau ir. Abi ar Daci centīsimies, lai Audžuģimeņu biedrībai atbalstītāju pulks vairotos," sacīja prezidents.

Valsts prezidents bērniem vēlēja zinātkāri, jo zināšanās ir spēks un nākotne, savukārt audžuģimeņu vecākiem un aizbildņiem Andris Bērziņš vēlēja veselību un izturību, norādot, ka Latvija pirms 22 gadiem spē-

ja atgūt brīvību, tomēr atbildību daudzi joprojām negrib uzņemt, taču audžuģimeņu vecāki un aizbildņi ir uzņēmušies nebeidzamu atbildību.

Biedrības patronese Dace Seisuma stāstīja, ka Ziemsvētku laiks un gada pēdējās dienas viņai ir apceres laiks, kad pārdomāt piedzīvotos notikumus un satiktos cilvēkus. "Atceroties mūsu pagājušā gada pirmo tikšanos, tuvības un sirsnības izjūta mani pavādīja visa gada garumā, laikam arī tāpēc piekritu kļūt par biedrības patronesi," sacīja Dace Seisuma un piebilda, ka zinot, cik ļoti biedrības vadītāja cenšas, lai morāli un materiāli varētu atbalstīt audžu-

ģimenes un aizbildņu ģimenes.

Pēc jaukajiem vārdiem paldies tika teikts arī Audžuģimeņu biedrības atbalstītājiem un sponsoriem. SIA *Elektrolux* visus šos gadus maksā telpu īri un sarīkojumam gādā lielo balvu. Šoreiz tā bija veļas mazgājamā mašīna. Veļasmašīnu ieguva liela audžuģimene no Valmieras novada. Paldies Daugavas Vanagiem, kas palīdz ģimenēm ar naudas atbalstu visvairāk pirms skolas mācību sākuma un Ziemsvētkiem.

Svētku sarīkojumā skaisti mūzicēja Dobeles mūzikas skolas skolotāju akordeonistu ansamblis, dejoja Agra Daņileviča deju grupa „Dzirnas”. Nobeigumā Liene Šomase dziedāja, pulcējot ap sevi lielus un mazus.

Svētku gaitā tika laimētas aizvien jaunas dāvanas, ko bija sarūpējis Latvijas – Amerikas acu centrs. Īpašs paldies Ritai Krūmiņš no ASV, kuŗa jau trešo gadu bija sagādājusi bērniem dāvanaiņas.

Ziemsvētku vecītis nekur nesteidzās, laikam visus lielos darbus jau bija paveicis, tāpēc katram no vairāk nekā 300 bērniem bija jāskaita dzejolis, jādzied vai jādejo, lai tiktu pie saldumu pakas. Diena pagāja ātri. Mājup devāmies apdāvināti, priecīgi, smēlušies jaunus spēkus.

Solvita Sekste

No kreisās Dr. Dace Seisuma, LR Valsts prezidents Andris Bērziņš un Audžuģimeņu biedrības vadītāja Ilze Golvere

Ilze Nāģele, *Brīvai Latvijai un Laikam*

Latviešu lielie svētki Austrālijā Austrālijas Latviešu 54. Kultūras dienas

Austrālijas Latviešu 54. Kultūras dienas (KD) sākās 26. decembrī, turpinājās sešas saulainas un karstas dienas, beidzoties ar balli 31. decembrī. Šis mūsu

kultūras sešas svētku dienas bija no rīta līdz vakaram piepildītas ar dažādiem sarīkojumiem: ar dziesmu, deju, tēlotāju mākslu... Skaists bija šis nedēļu garais kopā pavadītais laiks. Sabrauca un sanāca simtiem cilvēku no visas Austrālijas un citām pasaules malām, lai dziedātu, dejotu un būtu kopā latviskā garā, lai sviņētu latviešu kultūras svētkus. Kopš 1951. gada Kultūras dienas agrāk notika katru gadu, bet tagad katru otro gadu laikā pēc Ziemsvētkiem līdz Jaunajam gadam.

Bija ļoti liels gandarījums apzināties, ka Latvijas valdība beidzot izrāda interesi par saviem pavalstniekiem Austrālijā. Par to liecina kultūras ministres aktīvā piedalīšanās un līdzdarbošanās Austrālijas Latviešu Kultūras dienās.

Latvijas kultūras ministre Žaneta Jaunzeme-Grende un Latvijas ev. lut. baznīcas ārpus Latvijas (LELBĀL) archibīskaps Elmārs Ernsts Rozītis, kas Kultūras dienu dievkalpojumā teica sprediķi, apmeklēja gandrīz visus sarīkojumus. Dievkalpojumu kuplināja radošā apvienība *Mūza* – mūziķi no Latvijas: Pēteris Endzelis, Andris Poga, Sondra Lejmalniece un Ints Dālderis; pie ērģelēm – adelaidiete Lilita Daenke.

Kultūras dienu Atklāšanas

koncertā pirmie klātesošos sveica KD rīkotāji Inta un Juris Skābe. Latviešu apvienības Austrālijā un Jaunzēlandē (LAAJ) prezidija priekšsēdis Pēteris Strazds aicināja Latvijas kultūras ministri Žanetu Jaunzemi-Grendi atklāt Kultūras dienas. Koncertā uzstājās *Trio Šmite Kārkle Cinkuss* un radošā apvienība *Mūza* no Latvijas, bijušais adelaidietis, vijolnieks Gunārs Larsens ar meitu Rasmu no Šveices un folkloras ansamblis *Jumalēni* no Melburnas Jolantas Lārmanes vadībā. Šī nepilnas divas stundas garā programma sniedza priekšstatu par bagāto latviešu kultūras pūru – par izciliem māksliniekiem gan ārpus Latvijas, gan Latvijā. Pēc koncerta Adelaides Latviešu namā *Tālava* notika Pieņemšana un Atklāšanas balīte. Te nu bija iespēja satikties seniem draugiem, paziņām un viesiem gan no dažādām Austrālijas pilsētām, gan arī no tuvākām un tālākām pasaules valstīm – Amerikas, Vācijas, Ķīnas, Jaunzēlandes un, protams, no Latvijas. Atkalredzēšanās prieks, sarunas, iepazīšanās, draudzība, smaidi un patiesa sirsnība.

Mākslas darbu izstādē, kuŗas tema šogad bija *Austrālijas un Latvijas daba*, savus darbus bija izstādījuši 35 mākslinieki ar 80 mākslas darbiem dažādās tehnikās. Izstādi atklāja Anglijas pilnietis (kuŗa iedzīvotāju skaita ziņā līdzīga Venspilij) mērs Loklans Klains (*Lachlan Clyne*). Latvijas kultūras ministre Žaneta Jaunzeme-Grende bija klāt atklāšanā, tikās ar pilsētas mēru, māksliniekiem un viesiem.

Austrālijas diriģenti ar ziediem. No kreisās: Aldis Sils, Lilita Daenke, Jolanta Lārmane, Marija Porejma, Astra Kronīte.

Tūdaļ pēc Mākslas izstādes atklāšanas Aneslijas kolledžas dārzos norisinājās Ģimenes svētki un īsts gadatirgus – *Zelta pūralāde*. Laiks bija silts, bet ne pārāk karsts, apmeklētāju bija daudz. Interesantas nodarbības bērniem bija organizējusi un daļu no tām vadīja Adelaides Latviešu pamatskolas pārzine Iveta Leitase. Tirdziņā, kā jau pūra lādē, bija daudzas dažādas, galvenokārt latviskas lietas, sākot ar Ilzes Švarcas darinātām sudraba rotaslietām un beidzot ar tautiskos rakstos adītām vilnas zeķēm. Lai gan Austrālijā patlaban ir vasaras vidus, tās tomēr tika nādzīgi pirktas. (Lielā ātrumā tika izpirtas viriešu vilnas zeķes, tikai nepajautāju čaklajai adītājai, vai pircēji bijuši paši valkātāji vai viņu sievas vai mātes.) Gadatirgū bija arī daudz dažādu atrakciju un nodarbību bērniem, piemēram: piparkūku garnēšana, zie-

du vainadziņu višana, pēc tam ar tiem galvā varēja nofotografēties fotografa studijā; lielu jautrību bērniem izraisīja slidināšanās uz ledu gabala (īsta!) +30°C siltumā.

Pirmo reizi KD ietvaros bija jauns dziesmu sarīkojums tieši ģimenēm – koncerts *Lai dzied ģimenes!* Izrādās, ka Austrālijā ir daudz varenu latviešu dziedošo ģimeņu, kuŗas uzstājās, dziedot un spēlējot dažādus mūzikas instrumentus. Sarīkojuma beigās visas ģimenes vienotās vienā dziesmā. Manuprāt, ļoti jauks un sirsnīgs sarīkojums, ko būtu vērts turpināt, jo cik tad bieži mazbērniem, vecākiem un vecvecākiem ir iespēja kopā mūzicēt uz skatuves.

KD nav iedomājamas arī bez teātra; Sidnejas Latviešu teātra grupa izrādīja Anšlava Eglīša lugu *Pēc kaut kā cēla, nezināma*. Kaut arī šī luga ir pazīstama un vairākkārt Austrālijā iestudēta,

tā guva lielu atsaucību. Skatītāju zāle bija pārpildīta, un pēc izrādes pateicībā aktieŗiem – Ivetai Ronei, Lindai Ozerei, Andrim Karikam un Jānim Čečiņam skanēja ilgi, ilgi aplausi, bija ziedu veltes. Dekorācijas bija veidojuši mākslinieki no Sidnejas Vija Spoģe-Erdmane un Pēteris Erdmanis, un, kā pēc izrādes teica Latvijas kultūras ministre, dekorācijas bija izcilas.

Ivars Cinkuss – Latvijas nākamā - XXV Vispārējo latviešu Dziesmu un XV Deju svētku virsdiriģents un Mežaparka Nobeiguma koncerta mākslinieciskais vadītājs – tikās apmēram ar 50 latviešu dziedātājiem no dažādām Austrālijas pilsētām. Tie ir Austrālijas apvienotā latviešu kuŗa *Atbalss* dalībnieki, kas šovasar gatavojas braukt uz Latviju un dziedāt Dziesmu svētku koncertā.

(Turpinājums sekos)

SKANI, MANA VALODIŅA

(Turpināts no Nr. 2)

Špāsīgi vārdi

Viņa veikalā strādājuši vairāki bodeszeļļi, kas sevi dēvēja par komijiem. Apkalpojot kundes, tiem aiz auss vienmēr bija bleištīfte. Veikalā bija noteiktas cenas, un nekāda diņģēšanās tur nenotika.

Pats Runcis tikai izdarījis pasūtījumus un pieskatījis šefi. Viņš krenķējās, kad pilsētā ieradās kāds provreiznieks un par pazeminātām cenām piedāvāja drēbju restes, bet lielu skādi tāds viņam nevarēja nodarīt.

Runcis prata švītīgi gēerbties. Viņš nēsāja tumšu ancuku ar glaunu vesti un šlipsi. Vestes kabatā bija kabatas pulkstenis, kam bija piestiprināta zelta ķette. Ejot špacierēt, viņam galvā bija oktobris, ko daži sauca par katliņu, bet rokā bija štoks.

Pirms kāda gada pilsētā no Rīgas bija ieradies kāda Eifrozīnija Špāsfoge, kas visiem licies tāds špāsīgs vārds. Viņa visiem stāstījusi, ka esot turīga un nākot no labas ģimilijas.

Kādu dienu Eifrozīnija griezusies pie precūmātes un lūgusi, lai tā viņai palīdzot atrast vīru, esot acis metusi uz tirgotāju Runci. Tas gan uz brūtēšanas vēl nebija gatavs, bet, kad uzzinājās, ka pielūdžēja ir 30 gadus veca jumprava no smalkas ģimilijas, Runcis beidzot piekritis. Tikšanās sarunāta kādas labas kafējnīcas priekšā. Eifrozīnija uz randiņu ieradusies pēc savas modes sapucējusies. Kad Runcis jumpravu ieraudzījis, viņš juties vīlies, precūmāte bija mēģinājusi viņu piešmāukt, pieliferējot brāķa precī. Eifrozīnijai bija zelta zobi, solīto 30 gadu vietā varēja but 50 vai pat vairāk. Galvā viņai bija cepure, kas izskatījās pēc putnu perēķļa. Vaigi bija vai nu izmālēti ar sarkano zīdāpīru, vai arī ierīvēti ar sarkanām bietēm. Seju slēpa tiklīnš, ko daži sauca par šleieri. Mugurā blūze ar visādām špicēm. Faltētie brunči nesniedzās pāri ceļiem.

Kas par krāpšanu, kas par šmāukšanu, kas par žulicību, kas par šmuci!

Bet Runcis bija gudrs vīrs, viņš mierīgi atvainojās, ka ciešot zobu sāpes un uz kafējnīcu nevarēšot iet. Tad viņš Eifrozīnijai pasniedzis 20 latu zīmi, lai tā uz viņa rēķina palustējoties, lai sev pēc patikas pasūtīt vai nu kūkas, vai kādu tortes gabalu, vai štopkūku.

Runcis tad pacēlis savu oktobri, cienīgi paklanījies, uzkurbulējis savu auto un braucis mājās. Pie sevis nodomājis: kas par spoku, kas par ķēmu! Tomēr bija jācer, ka blamāžu izdevies novērst. Domājot par krēmšnitēm, ko viņš kafējnīcā būtu sev pasūtījis, viņam siekalas saskrējās mutē.

Vēlāk Runcis uzzinājās, ka Eifrozīnija Maskavas forštatē bijusi vešeriene. Turīga kļuvusi pēc tam, kad vīru dzērumā sabraucis kāds bagāts fabrikants un apdrošināšanas sabiedrība atraitnei piešķirusi lielāku sāpju naudu. Tā nu viņa bija varējusi sev atļauties zelta zobus. Pēc tam viņa ar naudu rikojusies visai špārīgi.

Kāds sliņķis algebras stundā visu nošpikurējis no drauga, un skolotājs bijis spiests tam piešķirt piecinieku. Pēcāk puisis plātījies, ka tik viegli varējis učku piešmāukt. Vēlāk ziņas par švindeli sasniegušas skolotāja ausis, un tas žuliku nākošajā algebras stundā izsaucis pie tāfeles, kur puisim nācies piedzīvot lielu blamāžu.

Fricim Zalpēterim bija laimējies kādā firmā dabūt būchhaltera vietu. Viņš nu juties kunga lomā. Lai, uz balli ejot, pēc kunga izskatītos, viņš sev nopircis švītīgu fraku ar buktētām strīpains drēbes biksēm un vesti, tad vēl glaunu kreklu ar būmaņkrāģi, tad vēl propelleri, ko nēsāt šlīpses vietā, tad vēl kammerbanti un beidzot vēl lakotas balles kurpes un getras.

Ziemai viņš sev iegādājās ka-

žoku ar karakula krāģi, tad vēl ādas cepuri, kādu reiz nēsāja Kruškevs, un vēl siltu šalli un oderētus ādas cimds.

Vēlāk viņš sev iegādājies mazlietotu *Kadillaku*. Pusgadu vēlāk pārdevis savu nelielo mājiņu un tās vietā nopircis daudz lepņāku divstāvu ērberģi ar verandām abos stāvos.

Ēka bijusi labā stāvoklī, nācies tikai atsaukt mālermeisteru, kas tad kopā ar saviem zeļļiem aizšpachtelējis sienās atrastos nelīdzenumus, pēc tam vai nu istabā sienas noklājis ar jaunām tapētēm, vai arī tās izpindzelējis pasūtīnātāja sievas izvēlētajā krāsā, tad vēl nogrundierejis grīdas dēļus. Pēc tam zeļļi ar okera pervi grīdu nopindzelējuši brūnu.

Zalpētera laulene Aurēlija ļoti lepojusi, ka apprecējusi tik izdarīgu vīru, kas bez tam nebijis skops un ļāvis tai pēc jaunākās modes paštātēties. Pats Zalpēters arī staigāja lepns kā pāvs. Savkārt paziņān bija iemesls viņu apskaust.

Lai ballēs izskatītos tikpat glauns kā Zalpēters, kāds draugs sev uteni nopirka lietotu fraku, kā arī piemērotas lietotas bikses, kammerbanti un lietotas lakotas kurpes. Lietotu kreklu ar būmaņkrāģi uteni neizdevās atrast, bet vinam trūka naudas, lai veikalā nopirktu jaunu. Viņš izlidzējās, nopērkot tā saukto elsiņu, un neviens velns nevarēja pateikt, ka tas nav īsts kreklis.

Firmas īpašniekam beidzot uzausa gaisma, ka ar Zalpētera grāmatvedību kaut kas neštimē. Kad pieaicinātais revidents pieprasīja, lai Zalpēters uzrāda grāmatas, tas vispirms mēģināja revidentu piekukuļot. Kad tas neizdevās, Zalpēters apzinājās, ka nu visam šlūs. Nekas cits neatlika kā ienemt ģipti, bet tā izrādījās par švaku, un viņš palika dzīvs.

Tiesā noskaidrojies, ka Zalpēters piesavinājies neticami lielas naudas summas un to panācis, viltojot ierakstus konta grāmatās. Tiesas spriedums: desmit gadus

ilgs cietuma sods un firmai nodarīto zaudējumu piedzišana. Pēc sprieduma pasludināšanas policists, ko daži necienīgi sauķi par kruķi, Zalpētera rokas ieslēdza dzelžos un pašu noliferēja cieumā, ko paši cietumnieki sauķi par ķurķi vai ķurmi. Viss bija kaput. Zalpētera mantu apšlakoja, bet lepno ērberģi pārdeva okcionā.

Zalpētera laulene nebija kur palikt. Labi, ka Aurēlijas māte iežēlojās un atļāva meitai atgriezties pie viņas. Sākumā Zalpētera laulene sūdzējusies par viņas vīram un līdz ar to viņai nodarīto netaisnību. Vizītes dienās viņa vīru rēgulāri apciemojusi. Bet tad viņai gadījies turīgs štucēris, kas viņu vedis uz ballēm un dančiem, un večerinkān. Aurēlijai lustēšanās ļoti patikusi. Vīru viņa apciemojusi arvien retāk, beidzot laulība šķīrtā.

Aurēlijas māte par meitas lustēšanos un līderīgo dzīvesveidu makten krenķējusies un nepārtraukti skaitījusi pātarus, lai glābtu tās dvēseli.

Jau nonākot cietumā, Zalpēters sev bija nosolījis ne ar kādām švindēlēm vairs nenodarboties un kļūt par anštdīgu cilvēku. Cietumā viņš iemācījies amatu, kļuvis par mucenieku. Par labu uzvešanos jau pēc pieciem gadiem no cietuma atbrīvots. Tā kā viņš veicis cunftīgu darbu un viņa gatavotās mucas nekad netecējušas, viņš drīz no alus brūžiem un vīnūžiem sācis saņemt arvien lielākus pastellējumus, tā ka pat nācies pieņemt varākus zeļļus.

Pilsētā uzauguši divi pašpuikas - Jēcis un Pēcis. Daži tos sauca par huļģāniem, citi par bosīkiem. Vārdi ēverģēlis, razbainieks vai špicbūks abu aprakstīšanai būtu pārāk saudzīgi, bet par istiem bandītiem abus arī nevarēja saukt. Tika stāstīts, ka viņu tēvs esot sociķis un darbojoties par kaktu advokātu. Arī pamatskolā, kuŗā abi mācījušies, skolotāji bijuši sociķi, daži pat komū-

nisti vai boļševiki, dažus pat sauca par bezbožņikiem.

Nebija zināms, cik daudz izglītas abi baudījuši. Jēcis - pusaudzis strādājis pie miesnieka un dzinis lopus uz slaktūzi. Pēcis, kas bijis vairākus gadus vecāks par brāli, nekur nestrādājis, bet nodarbojies ar zādžībām un švindēlēm. Daudz laika viņš pavadījis pie siseņiem.

Kādreiz kāds puisis savu fidu uz velosipēda bomīša aizvedis uz zaļumballi, bet atpakaļ tiem nācies iet kājām, jo kāds bija riepai sadūris šļauku. Līdzīgs liktenis piemeklējis arī dažus citus. Labāk klājies tiem, kam bijis atskrūvēts ventilis un izlaista lufte, tiem nācies tikai riepū uzpumpēt. Radušās aizdomas, ka šeit riktējies Pēcis, bet skaidru pierādījumu trūcis.

Runājot par ēšanu, nāk prātā vārdi zakuska, tīringeri, ķiplokdesa vai švunkdesa jeb švuncene, iesist pa māgu, rundštiki vai bulkas, žuļķi utt.

Par smēķēšanu prātā nāk tādi vārdi un izteicieni kā mahorka vai kūtspakaļa, mundštiks, končiks, zakurka, ievilkta dūmu utt.

Savukārt dzērāju žargonā bija vārdi - iemešana, pļēģurošana, iemest čarku vai ogu, štolperēt, kļūt vakelīgām.

Cara laikos priekšnieks saukts par načalnieku. Kad pretim nācis oficeris, prastam zaldātam nācies nostāties renstelē un to sveicināt.

Pie parku ieejas bijis uzraksts: zaldātiem un suņiem ieeja aizliegta. Vēl prātā nāk citi tā laika izteicieni - proporsčiks, blindāža, akseļbante un citi.

Par kanaku leksikonu lai raksta kāds cits, kam šajā laukā lielāka pieredze. Savukārt vēl citiem būs jāraksta par jaunākajiem laikiem, kad runa ir par šoppingošanu, parkingošanu utt.

Vēl citiem nāktos rakstīt par žargonu, kas ieviesies Latvijā, kur tagad lieto tādus vārdus kā mērs, menedžers, reitings un vēl garu rindu citu.

Viktors Straubs

MUMS RAKSTA

Tautu migrācijas 70 gadi

Irina Cvetkova, SC deputāte, nesen atļāvās visai nepārdomātus slēdzienus, zīmējoties uz DV, kas esot nacistiskā režīma sekotāji un šo ideju tālāk padēji. Šādi apgalvojumi, atklāti sakot, saistītu niecīgu skaitu cilvēku no labi informētās pasaules sabiedrības, bet pašu deputātu nostādnes tie parādās visai negatīvā gaismā.

Nesen, uzstājoties Briselē, Krievijas prezidents Putins atļāvās kārtējos Maskavas melus, izmeklēti pieminot Baltijas valstis kā nacisma ideju turpinātājas. Putins tik ļoti vēlas sevi pasniegt kā civilizētas Eiropas valsts galvu, taču ar pēdējiem uzsvērumiem panāks pretējo.

Aiznākamajā - 2015. gada vasarā ir nolemts organizēt kuģa braucienu no Baltijas uz Vācijas

ostām, tas sakristu ar laiku pirms 70 gadiem, kad norisa plaša Eiropas tautu migrācija, lai glābtos no uzvarošās sarkanarmijas. Milzīgo skaitu cilvēku, kas tolaik pameta savas mājas un iedzīvi, lēš apmēram 24 miljonus.

Kāpēc laikā, kad tuvojās šī „atbrīvošanas” stunda, tik daudz miljonu nevēlējās to piedzīvot? Turpmākajos gados Kremļa propagandas aparāts izvērta plašu melu kampaņu pret šiem bēgļiem. Šie cilvēki, izkļuvuši Rietumos, bija gatavi, par lielu nepatiku Maskavai, atklāti runāt un liecināt par minēto „atbrīvošanu”. Par sarkanarmiešu patvaļu un deportācijām uz Sibīriju, kas sekoja „atbrīvošanai”.

I. Piķelis

(Turpināts no 5. lpp.)

Nauda, nauda!

Starp citu, tiek izstrādāti plāni, lai turpmāk elektropārvades kabeļi lielākoties tiktu ieguldīti zemē un tiktu pārtraukta problēma, kas klimata pārmaiņu laikā ir kļuvusi pat ļoti aktuāla, – ledus vētras, kad koki un to zari krīt uz vadiem un, kā tas bija pirms trim gadiem, laukos daudzās mājas paliek bez elektrības pat mēnešiem ilgi. Taču nav noliedzama arī patiesība, ka valstij pilnīgi piederošā uzņēmuma peļņa Valsts kasei ir, kā saka amerikāņi, naudas gov, kuŗai nogriezt „pienu” neviens gan īpaši nevēlas.

Ir mums arī tādas kapitālsabiedrības, par kuŗu pārvaldi uzdodami pat ļoti nopietni jautājumi. *Kliedzoša* bija situācija ar valsts aviosabiedrību *airBaltic* un tās autoritāram ķeizaram līdzīgo vadītāju Bertoltu Fliku. Kad viņa uzvedība kļuva pat mūsu valdībai nepanesama,

„ķeizars” no valsts aizmuka, lai nebūtu jāatbild par saviem vai nu istiem, vai kāda iedomātiem grēkiem. Vai tā ir laba pārvaldība? Ir arī uzņēmums *Pasažieru vilciens*. Vērigākie lasītāji noteikti zina, ka pērn tas sarunas par jaunu vilcienu vagonu iepirkšanu saputroja tik tālu, ka valstij beidzot nācās no jau parakstīta (!) līguma atteikties. Vai tā ir laba pārvaldība? Nu taču ne.

Trešais jautājums ir būtiskākais. Laikā, kad vidējā alga valstī ir 481 lats mēnesī (un tas, protams, nozīmē, ka puse strādājošo pelna mazāk, turklāt daudzos gadījumos – krietni mazāk), apgalvot, ka jebkuŗam cilvēkam ar teju vai trīs tūkstošiem latu mēnesī nepietiek, ir ciniski, lai neteiktu krietni skarbāk. Protams, Latvijā šajā ziņā nav viena. Amerikā dzīvojošie latvieši labi zina, kādus naudas

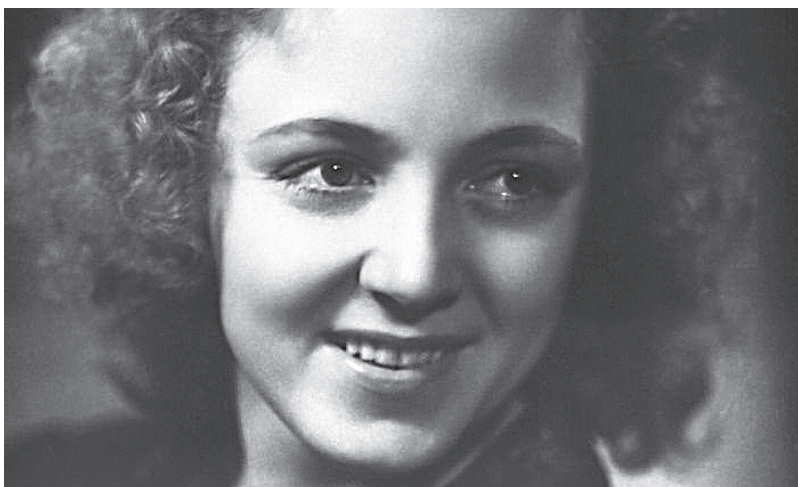
kalnus rauš pat tie uzņēmumu vadītāji, kuŗu firmas nonākušas uz bankrota robežas. Taču Amerika ir Amerika, Latvija ir Latvija. Izredzētu cilvēku algas teju vai trīskāršošana tomēr ir nīrgāšanās par sabiedrību, vēl jo vairāk tāpēc, ka šie izredzētie tagad pelna pat ļoti daudz vairāk nekā Valsts prezidents un valdības ministri.

Ministru prezidents ir solījis aplūkot šo jautājumu, un varbūt tomēr tiks samazināti lielāko algu griesti kapitālsabiedrībās. Jācer, tas tiešām notiks, jo Valža Dombrovska pārstāvētā *Vienotība* daudz ir runājusi par valsts uzņēmumu pārvaldes optimizāciju, bet patiesībā nēko daudz šai ziņā nav darījusi. Tādos apstākļos trīskāršot algas? Gaŗām, mīļie! Pavisam gaŗām.

Kārlis Streips

Viņus izšķīra liktenis

Liktenis pret cilvēkiem bieži vien ir netaisns un pat nežēlīgs. Visai sen, kad pāri Latvijai slīga kara ēna, manā pilsētā – Jelgavā satikās divi brīnišķīgi jaunieši – **Vigo Burģis un Rasma Roga**. Vigo Jelgavā bija ieradies no Madonas un iestājies Hercoga Pēterļa ģimnazijā. Tur viņš iepazinās ar jelgavnieci Rasmu. Kā skaidrs, valdzinošs zieds uzplauka mīlestība, abi jaunieši bija līdzaudži, abiem toreiz bija tikai astoņpadsmit. Mīlestības mirklī bija īsi, jo Vigo 1943. gadā tika iesaukts Latviešu leģionā. Miļotajai meitenei viņš veltījis dzejoli, kam devis virsrakstu „Rasmai Rogai. Jelgavā, 1943. gadā”.

Rasma Roga

*Es tekās senajās vairs laikam neatnākšu,
Kad saule grims aiz sārziem apvāršņiem.*

Tik sapnī visus zemes ziedus vāksu,

*Lai Tevi vienu apvītu ar tiem.
Vēl melodija tā nav sirdi apklususi,*

Ko šalca pavasars kā sapnis kairs,

Un vārdi šķīroties, ko toreiz teici klusi:

„Man šķiet, ka neredzēšu tevi vairs.”¹

Viņi tiešām vairs nesatikās – joprojām plosījās kara viesulis, Vigo cīnījās 15. Latviešu divīzijas rindās, un kaņošana beidzās ar gūstu Cēdelgomas nometnē. Nokļuvis Vācijā, viņš aktīvi turpināja rakstīšanu, līdz 1951. gadā izceļoja uz ASV, apmetās uz

¹ Burģis, V. Dvēseles autobiogrāfija. 1996, DVA Indianapolē, 7. lpp.

dzīvi Indianapolē. Jau pēc pāris gadiem Vigo iesaistījās Indianapolis latviešu drāmatiskajā ansambli, ko tolaik vadīja režisors Roberts Vanags. Vigo notēloja Otiņu L. Auzānes lugā „Gleznotājs Otiņš”, Valdemāru M. Zivertā drāmā „Ivans”, Nuržu A. Eglīša romāna „Par purna tiesu” drāmatizējumā.

Apmēram tajā pašā laikā Rīga iepazīst jaunā aktrisi – Rasmu Rogu. Viņa 1949. gadā beidza Dailes teātra studiju un jau pēc pāris gadiem guva īpašu ievēribu Baibas lomā režisores Felicitas Ertneres iestudētajā Raiņa lugā „Pūt, vējiņi!”. Rasma Baibā atvīzēja maiga sievišķība, un tomēr tā bija patstāvīga meitene, kas pati spēja lemt savu likteni un nebija vārga sērdienīte. Baiba iemīlēja straujo daugavieti, bet viņas sirds neizturēja. Nekad aktrīsei neesmu vaicājis, vai mīlestībā pret Uldi neiemirdzējās arī kāds stariņš no mīlestības pret

Vigo. Varu apgalvot, ka skatītāji Rasmu Rogu iemīlēja kā vienu no sirsnīgākajām, sievišķīgākajām aktrīsēm, – no viņas plūda brīnišķs sirsnības siltums.

Rasma Roga kļuva par vienu no visvairāk cienītajām Dailes teātra aktrīsēm, viņa valdzināja skatītājus Ofēlijas lomā V. Šekspīra traģēdijas „Hamlets” izrādē, viņa bija Blaumaņa Kristīne, viņa atveidoja vairākus sieviešu tēlus Gunāra Priedes lugās, bet Vigo Burģis Indianapolis latviešu drāmatiskajā kopā tikām priedēja skatītājus ne vien kā aktieris, bet savās rokās ņēma arī režijas grožus, iestudēja vairākas latviešu autoru lugas – A. Brigaderes „Sprīdīt”, M. Zivertā „Kāds, kuŗa nav”, bet par Zivertā lugas „Kā zaglis naktī” iestudējumu 1981. gada teātra dienā Čikāgā saņēma Ādolfā Alunāna balvu.

Diemžēl lugu iestudēšanas iespējas Indianapolē pamazām

saruka, un 1988. gadā Vigo Burģis vēstulē man rakstīja: „Es vēl vienmēr „flirtēju” ar teātri. Ierobežotas iespējāmības rada mazais talantīgo aktieru skaits, problēmas ir arī ar dekoratoriem.” Vigo Burģa iecerēs palika nepiepildītas, un kaut kas līdzīgs notika ar Rasmu Rogu. Gāja gadi, mīlētāju lomu laiks palika aiz muguras, Dailes režisori aktrīsei vēl iedalīja pa kādai raksturlomai. 1983. gadā R. Blaumaņa „Pazudušā dēla” iestudējumā viņa notēloja Ažu, 1993. gadā bija nelielajā Dovres raganas lomā S. Lāgerlēvas „Gēstas Berlinga” iestudējumā, un tad arī viņas teātra darbā iestājās klusums.

Vigo Burģis no dzīves šķīrās 2003. gadā, un par viņa devumu latviešu kultūrai Vigo dzīvesbiedre Valda 2005. gada 7. ok-

tobrī vēstulē rakstīja: „Skatoties atpakaļ pagātnē, tikai tagad redzu, cik daudz sava laika Vigo ziedoja latviešu sabiedrībai ar savām Dieva dotām dāvanām, ar ko viņš palīdzēja uzturēt latviešu jauniešus pie viņu piedērbības saknēm Latvijai.” Bet aizvadītā gada nogalē ap Ziemsvētku laiku uz mūžības tēlēm devusies arī Rasma Roga. Varbūt tur kādreizējiem jauniešiem izdosies satikties? Var būt.

*Es ērkšķu vainagu ap savu prieku vīšu,
Kad Tava aiziešana skumjas atnesīs.²*

Tā rakstīts Vigo dzejoļu krājumā „Dvēseles autobiogrāfija”.

Viktors Hausmanis

² Turpat, 8. lpp.

ZIŅAS ĪSUMĀ

Daugavpilī no 10. līdz 13. janvārim notika 10. Starptautiskais garīgās mūzikas festivāls „Sudraba zvani”, kuŗā piedalījās vairāk nekā 70 dziedājošo kopu no Latvijas, Lietuvas, Ķīnas, Bulgārijas, Serbijas, Ukrainas, Krievijas, Baltkrievijas, tostarp starptautisku konkursu laureāti no Latvijas – „Austrums”, „Ausma”, „Maska”, Swedbank koris, Doma kuŗa skolas koris, Lietuvas „Kamertonas”, ukraiņu „Vognik”, Pēterburgas „Anima mea”, Minskas „Lira”, jauktais Harbinas koris un citi.

Salacgrīvā, Madonā, Jēkabpilī, Rīgā – Ziemeļu Ministru padomes birojā no 22. līdz 25. janvārim paredzētas tikšanās ar populāro somu dzejnieci Heli Lāksonenu (*Heli Laaksonen*) un viņas darbu atdzejojāju Guntaru Godiņu. Pagājušā gada rudenī apgādā „Mansards” iznācai Heli Lāksonenas dzejas izlase „Kad gos smej”, ko ilustrējusi māksliniece Aija Zariņa.

Telesabiedrības LNT, labdarības portāla ziedot.lv, Swedbank un Rimi rīkotajai labdarības akcijai „Engēļi pār Latviju” saziēdoti Ls 392 516, kas nodrošinās 110 slimo Latvijas bērnu ārstēšanos un atveseļošanos. Lielveikalu tīklu Rimi un Supernetto veikalos izvietotajās ziedojumu kastītēs visā Latvijā saziēdoti vairāk nekā Ls 82 000, bet tikai Rīgas veikalos – gandrīz Ls 37 000.

Bauskas jauniešu centra jaunatnes lietu speciāliste Solvita Jirgensone vienīgā no Latvijas janvārī piedalās pieredzes apmaiņas braucienā Amerikā – programmā *American Youth: Inspiring Leadership and Civic Participation*, kuŗā ir pārstāvi no Grieķijas, Indijas, Libērijas, Afganistānas, Ēģiptes, Salvadoras, Madagaskaras, Meksikas, Marokas, Kamerūnas, Dienvidafrikas, Krievijas un citām valstīm. Paredzēts apmeklēt Vašingtonas, Ņujorkas un vairāku citu pavalstu pašvaldību, valsts un nevalsts organizācijas, kas strādā ar jaunatni, veicina tās līdzdalību brīvprātīgo darbā.

Vecumnieku ev. lut. baznīcā Zvaigznes dienā ar koncertu „Baznīcas torņa zvaigzne” uzsākta mācītāja Juŗa Morica rosinātā līdzekļu (Ls 20 000) vākšanas akcija torņa un fasādes restaurācijai. Savulaik par vietējo iedzīvotāju saziēdotiem līdzekļiem uzceltais dievnams (1845. g.) ir pārdzīvojis divus kuŗus un padomju laikus, kad to no iznīcības izglāba pagasta vadības lojalitāte.

Liepāju 10. janvārī apmeklēja Latvijas Izglītības un zinātnes ministrijas darba grupa, lai izvērtētu šīs pilsētas piemērotību 2014. gada XVII Baltijas valstu Studentu Dziesmu un deju svētku „Gaudemus” rīkošanai un Latvijas, Lietuvas un Igaunijas svētku dalībnieku uzņemšanai. Pilsētā ir stadions „Daugava”, Latviešu biedrības nams, Olimpiskais centrs, kur var rīkot koncertus, pietiekams skaits naktsmītņu un 50 ēdināšanas uzņēmumu. Priekšrocība ir jūra ar lielisko plūdmali svētku dalībnieku atpūtai. Uz Studentu Dziesmu svētku rīkošanu pretendē arī Daugavpils, Rēzekne un Jelgava.

GE Money Bank tuvākajā laikā ieplānojsi Latvijā slēgt filiāles: Rīgā, Olainē, Ogrē, Lielvārdē, Pļaviņās, Jēkabpilī, Rēzeknē, Lubānā, Krāslavā, Tukumā, Saldū, Kuldīgā, Talsos, Ventspilī, Ainažos, Valmierā, Siguldā un vēl pāris citas.

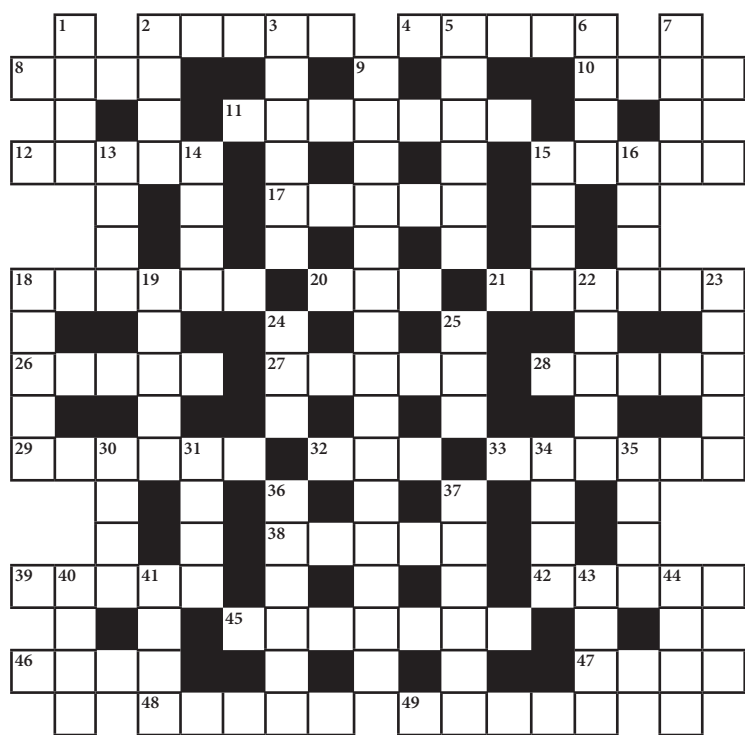
Daugavpilī ar ES Reģionālā attīstības fonda finansiālo atbalstu tiks iepirkti 12 jauni tramvaja vagoni. Konkursa kārtā tos piegādās Baltkrievijas uzņēmums *Belkommunaš* un SIA *Agmen Consulting Bureau* no Rīgas. Kopējās izmaksas būs Ls 4 614 312.

Ventspils brīvostā 2012. gadā pārkrāuti 30,4 miljoni tonnu krāvu – par 2 miljoniem (7%) vairāk nekā pirms gada un par 3,4 miljoniem tonnu (13%) pārsniedz iepriekš plānoto apjomu. Visvairāk pārkrāuti naftas produkti – 16 miljoni tonnu, akmeņogles – gandrīz 8 miljoni tonnu, Ro-Ro krāvu apjoms – gandrīz 2 miljoni tonnu. Bijis arī jauns pasažieru skaita rekords – 61 398 ar prāmjiem un tūristu kuģiem.

Īsziņas sagatavojsi **Valija Berkina**

Krustvārdu mīkla

Sastādījuši **Daiga un Ilmārs Kalni (ASV)**

Ļimeniski. 2. Liegs. 4. Īss, humoristisks sacerējums skatuvei. 8. Kāds daudzums, lielums no kopuma. 10. Tumši laukumi, plankumi. 11. Zobu cieto audu pakāpeniska bojāeja. 12. Asinsrades organs. 15. Atbalsta koks. 17. „Dievišķās komēdijas” autors. 18. Biezas burtnīcas. 20. Prievārds. 21. Panākt, ka (kas) kļūst ļoti sauss. 26. Laukums boksa cīņām. 27. No diegiem vai auklām veidots caurumots audums. 28. Kalve. 29. Siļķveidīgo kārtas zivs. 32. Lieli darba ratī. 33. Slēgta mē-

bele ar durvīm. 38. Tēls Raiņa lugā „Spēlēju, dancoju”. 39. Malkas tilpuma mērvienība. 42. Pagasta centrs Jelgavas novadā. 45. Asteņu dzimtas lakstaugs. 46. Likst šķidrumam tecēt uz leju. 47. Lielupes satekupe. 48. Viesuļi, vētras. 49. No kokiem attīrīta šaura josla mežā.

Stateniski. 1. Atbilstīgi prasībām. 2. Sporta sacensības. 3. Stipru, dobjū skaņu virkne, ko rada, piem., zibens. 5. Stūrainas formas priekšmeti (kā) ievietošanai. 6. Novietot labību rijā uz ārdiem

žāvēšanai. 7. Irudināt zemi. 9. ASV pavalsts. 14. Ūdeni nešķīstošs, taukains šķidrums. 14. M. Juglas pieteka. 15. Cilvēka galvas priekšējā daļa. 16. Veidot (caurumu), griežot smailu rīku. 18. Galvenā tendence, darbības virzība politikā. 19. Ticības mācības pamatteze. 22. Šķidrums mugurkaulnieku limfātiskajā sistēmā. 23. Būve riteņbraukšanas sacīkstēm. 24. Sarene. 25. Trauka rokturis. 30. Saistviela dažādu virsmu savienošanai. 31. Tāds, kam ir liela vēlēšanās (ko iegūt). 34. Pakāpiens. 35. Dokuments, kas apliecina tā īpašnieka personu. 36. Sprauga. 37. Saņemt samaksu par darbu. 40. Skaņdarbs trim instrumentiem. 41. Greznumieta. 43. Kamieļu dzimtas dzīvnieks. 44. Uztvert ar maņu orgāniem.

Krustvārdu mīklas (BL Nr. 2) atrisinājums

Ļimeniski. 7. Pastelis. 8. Arabeska. 10. Ibiss. 11. Arietas. 13. Anketas. 15. Osaka. 16. Lando. 18. Rings. 19. Batika. 20. Ainaži. 24. Balle. 25. Etaps. 26. Drāma. 27. Stadija. 30. Muskete. 32. Fermā. 33. Dekaedrs. 34. Pitagors.

Stateniski. 1. Kanāriiss. 2. Stūre. 3. Tinis. 4. Brasa. 5. Ķelne. 6. Skabarga. 9. Ķimene. 12. Traktieri. 14. Koriandrs. 16. Likme. 17. Odins. 21. Hantele. 22. Bagars. 23. Amatieri. 28. Domas. 29. Afēra. 30. Māris. 31. Kargo.

Ardievas Andrejam Zeltkalnam

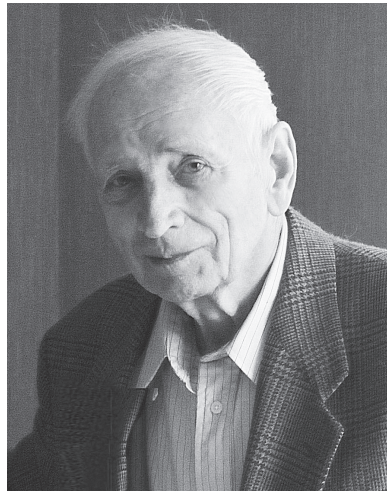
19.04.1925.- 29.12.2012

Šajās baltajās ziemas dienās debesis, šķiet, pienākušas pavisam tuvu zemei, lai kādam vieglāk uzsākt ceļojumu uz Mūža mājām, jo grūti ir pacelties debesīs tam, kas tāpat jau visu gaŗo mūžu mitis augstumā.

Šis gads Vitolu fondā aizsākās skumji - no tālās Kanadas atnāca ziņa, ka 29. decembrī mūža miegā aizmidzis Andrejs Zeltkalns, viens no fonda uzticamākajiem draugiem un atbalstītājiem.

No mums ir aizgājis cilvēks, kuŗā gudrība un intelīģence allaŗ sadzīvojusi ar vienkāršību, atklātību un patiesu sirsnību. Tāli ceļi izstaigāti, svešās zemēs mājas rastas, citas valodas apgūtas, tik daudziem cilvēkiem palīdzēts, bet šis cilvēks ir palicis uzticīgs tādām vīrišķības ideālam, kuŗa lielākais spēks ir mīlestība gan pret sev tuvajiem un savu dzimto zemi, gan pret tiem, kuŗiem bijusi nepieciešama viņa palīdzība.

Andrejs un Silvija Zeltkalni pēc Otrā pasaules kuŗa nokļuva bēgļu nometnē Vācijā. Kad radās iespēja izceļot uz Angliju - Andrejs tur ieguva zināšanas un strādāja, sevi

nesaudzējot. 1957. gadā viņš pabeidza inženieru studijas, vienlaicīgi strādājot *General Electric*, un izceļoja uz Kanadu, kur viņu jau gaidīja dzīvesbiedre Silvija. Andrejs sāka strādāt par tērauda rūpnīcas instrumentācijas projektu inženieri un veica šo darbu līdz pat 2000. gadam.

Kopā ar Silviju ir pavadīts kopīgu rūpju, prieka un patiesas mīlestības pilns mūžs. Zeltkalnu ģimene izaudzināts dēls Māris. Silvija un Andrejs allaŗ aktīvi piedalīju-

šies Toronto latviešu sabiedrības pasākumos un tos atbalstījuši. 2004. gada rudenī viņi izlēma palīdzēt arī Latvijas jauniešiem iegūt augstāko izglītību, kļuva par Vitolu fonda ziedotājiem un atbalstīja kādu eksakto zinātņu studentu.

Zeltkalnu ģimene bieži ciemojās Rīgā un allaŗ atrada laiku apciemot Vitolu fondu. Tie bija gaiši brīži - kādi jau mēdz būt, satiekoties ar cilvēkiem, no kuŗiem staro gaisma - vārdos, smaidā, domās. Andrejam ļoti rūpēja savas tēvzemes nākotne, - vēl pagājušā gada decembrī vidū tapa drosmīgs un pārliecinošs raksts "LATVIJA AMERIKĀ" - sava veida testaments, kas aicina latviešus rūpēties par savu zemi un tās nākotni.

Ik gadus Vitolu fonds saņēma arī bezgala mīļu un skaistu dāva-

nu - katrā nākamā gada kalendāru ar Andreja Zeltkalna fotografētajām Latvijas un Kanadas dabas ainavām. Dāvana sildīja sirdi un lika vai ik dienas atcerēties cilvēku, kuŗam allaŗ pietika gan laika pārrūpēties par citiem, gan prasmes apturēt mirkli un dāvat citiem izjustā brīža skaistumu. Taču Andreja Zeltkalna vārds dzīvos ne tikai fotografijās un atmiņās, bet arī Brīvības pieminekļa goda grāmatā - zem trim zvaigznēm, kuŗas viņš tik ļoti mīlēja.

Andreja Zeltkalna aiziešanas mirkli nevienam neizdevās aizkavēt. Nu šis mirklis ir pārvērties mūžībā, un pasaulei būs jāiztiek bez Andreja - bez viņa sirsnības, smaida, atbalsta. Bet mūžībā, pārejā uz neredzamo pasauli, kā apsolījums un mierinājums skan vārdi: „Es jau vienmēr būšu jums blakus, tikai jūs mani vairs nevarēsīt saredzēt...”

Vitolu fonda vārdā

Vita Diķe

Brīvā Latvija reklāmas cenas Latvijā

Cena - Ls 0,80 par cm²
ierāmējumā
Atlaides par reklāmas
publicēšanas biežumu:

- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, - 15 % no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, - 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSLUDINĀJUMIEM: LS 0,40 par 1 cm² ierāmējumā.
- SĒRU SLUDINĀJUMS: LS 35,-

Pasta adrese:

Ausekļa iela 14 - 2

Rīga, LV - 1010

Tālrunis + 371 67326761

Tālrunis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien - 9-17

Otrdien - 9-17

Piektdien - 9-15

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.
Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.
Izdevēji: Brīvās Latvijas izdevēju kopa (BLIK)

Redaktore: Ligita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija - Ausekļa iela 14-2,
Rīga, LV-1010
Tālrunis (redakcija) +371 67326761, +371 29439423,
Tālrunis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

Administrācija: Sarmīte Janovskis "Straumēni",
Cattorpe Manor, Cattorpe, Leics. LE17 6DF,
England. Tālrunis: 01788823438, fakss 01788822441.
Kārto visas sēru un citu sludinājumu maksas;
pieņem rietumu abonementus, izņemot Vācijas un Zviedrijas.
Pārstāvniecība Anglijā:
Dz.Purmale, 34 Brook Road, Leicester LE5 2HE.
Tālrunis: 01162431322, fakss 01162433312.
e-pasts: dzidra.purmale@talktalk.net

Abonementa maksa, sākot ar 2010. gada 1. jūliju:
Lielbritānijā: 6 mēnešiem GBP 65; 12 mēnešiem GBP 120.
Samaksu ar čekku, PO vai naudā (ierakstītā sūtījumā) sūtīt laikraksta administrācijai (adrese sk. augšā), uz vārdu Brīvā Latvija. Maksājot Lielbritānijā par Latvijas gada abonementu GBP 40

Zviedrijā: 6 mēneši Kr 650,-; 12 mēneši Kr 1240,-.
NAUDAS PĀRVEDUMI: LETTERNAS RIKSFÖRBUND I SVERIGE/BRĪVĀ LATVIJA (Wallingatan 34, 5 tr, S-111 24, Stockholm, Plusgiro 11 47 46 - 1). Tālrunis: +46 8214425.
Administrācija: Vija Freimane, e-pasts: freimanisv@yahoo.se, tālrunis: +46 8808815

Naudas pārvedumi Vācijā: 12 mēn. - 143 eiro; 6 mēn. - 75 eiro; 3 mēn. - 40 eiro; BL konts Lettische Gemeinschaft, Salzmannstr. 152, 48159 Münster. Postbank Hamburg, BLZ 200 100 20, konts 271 751 204. Adrese abonēšanas jautājumiem: Ivars Vētra, Mittelstr. 3, D-35415 Pohlheim, tālrunis: +49 6004 2801, e-pasts: ivetra@web.de. Cita informācija Nils Ebdens, Lettische Gemeinschaft in Deutschland e. V., Frankfurter Str. 54, D-35440 Linden, tālrunis: +49 6403 940933, e-pasts: info@lk-v.de
Citas Eiropas zemēs: 6 mēnešiem 70 eiro; 12 mēnešiem 130 eiro. Naudas pārvedumi ar čekku uz Brīvā Latvija (adrese kā augšā).

ASV un pārējās pasaules valstīs 6 mēnešiem USD 90,-, 12 mēnešiem USD 170,-.

Latvijā: 6 mēnešiem Ls 20, 12 mēnešiem Ls 34.

Latviešu organizāciju un privāto sludinājumu maksa £3 par 10 mm augstu viensējīgā platumā aizņemtu telpu. Sēru sludinājumi (10,6 cm x 7 cm) £45. Zviedrijā - 500 kr.
Komerčiālie sludinājumi £6 par 1 slejas cm.

Atlaides atkārtotām reklāmām.
Ar autora vārdu, iniciāļiem vai segvārdu parakstītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publikācijās minēto faktu precizitāti atbild autors.

BRĪVĀ LATVIJA
Latvian Weekly Newspaper
published by the Latvian Publishers Association,
Ausekļa iela 14-2, Rīga, LV-1010, Latvia.

Iespiests: SIA Madonas Poligrāfists

Mūžībā aizgājuši
DVF Londonas nodaļas biedri

JURIS PELĒKZIRNIS

1933. gada 6. jūnijā - 2006. gadā

HERBERTS SPROGA

1926. gada 27. augustā - 2011. gada decembrī

Aizgājējus sirsnīgā piemiņā paturēs
DVF Londonas nodaļas vanagi un vanadzēs

*Nogrīma saule,
apdzīsa zvaigznes,
norīma vēji,
apklusā sirds.*

Mūžībā aizgājuši
studenšu korporācijas Spīdola filistre

MĒRIJA JĀNĪTIS,
dzim. SAKSS

Dzimusi Rīgā 1923. gada 9. septembrī,
mirusi Hamburgā 2012. gada 9. decembrī

Dziļās sērās piemin
studenšu korporācija Spīdola

Aizgājis Dieva mierā
mūsu draugs

ANDREJS STRAUBERGS

* Rīgā 1932. gada 20. martā
† Stokholmā 2012. gada 4. decembrī

Viņu gaišā atmiņā paturēs viņa
senie draugi Imants un Maija Hamburgā

Aizgājējiem pievienojies mūsu
daudzo gadu dzīves priecīgais biedrs

JŪLIS KASPARSONS

Dzimis Cēsīs 1927. gada 5. novembrī,
miris Lesterā 2013. gada 7. janvārī

Miļā piemiņā paturēs
DVF Lesteras nodaļas vecie biedri

2012. gadā mūžībā aizgājis
DVF Korbijas nodaļas biedrs

VALDIS ZĀNS

Dzimis Latvijā 1941. gada 7. novembrī,
miris Latvijā 2012. gada 9. jūlijā

Viņu piemin
DVF Korbijas nodaļas saime

Aizsauls pulkiem pievienojušies
DV Mönchengladbachas nodaļas vanagi

RŪDOLFS DZENIS

Dzimis 1925. gada 6. jūnijā,
miris Mönchengladbachā 2012. gada 7. septembrī

JĀNIS AIZUPS

Dzimis Mālpupē 1922. gada 5. decembrī,
miris Brüggenē 2012. gada 10. novembrī

*Ak, retākas rindas
ik gadus mums tiek*

Viņus vienmēr piemiņā paturēs
nodaļas saime un piederīgie

SLA „MADONAS POLIGRĀFISTS”

ir pazīstama kā viena no senākajām tipogrāfijām Vidzemē. Šodien esam kļuvuši par modernu plaša profila tipogrāfiju - drukājam avīzes, veidlapas, brošūras, kalendārus. Pēdējos gados īpašu uzmanību pievēršam grāmatu ražošanai gan cietajos vākos, gan termolīmētām grāmatām mikstajos vākos.

Tipogrāfija nodrošina ar darbu Madonas pilsētas un tās rajona 70 iedzīvotājus. Mūsu galvenā prioritāte ir izpildīt to, kas apsollīts klientam.

Esam gandarīti, ka varam sadarboties arī ar laikraksta „Brīvā Latvija” redakciju!

Gaidīsim pasūtījumus arī no Jums!

Mūsu adrese: Saieta laukums 2a, Madona, LV-4801, Tālrunis: +371 64822742

e-pasts: pasutijumi@madpol.lv

Rīgas klientu birojs: Zemitāna 2b-110a, Rīga, LV-1012, Tālrunis: +371 67315026

e-pasts: madpolriga@madpol.lv

PAZIŅOJUMI

LATVIJA

Rīgas evaņģēliskās draudzes nākamais dievkalpojums notiks svētdien, 20. janvārī, plkst. 16 Vecajā Sv. Ģertrūdes baznīcā. Kalpos viesu mācītājs Tālis Rēdmanis no Berlīnes un draudzes mācītājs Klāvs Bērziņš. Dievkalpojumu kuplinās koris "Gaismaspils" diriģenta Andžeja Ranceviča vadībā. Notiks arī svētdienas skolas mācības bērniem. Pēc dievkalpojuma kafijas galds. Lūdzu, neaizmirstiet groziņus kafijas galdam! Visi miļi lūgti un aicināti!

ANGLIJA

DVF Londonas nodaļas valde sasauca biedru pilnsapulci **24. februārī**. Reģistrēšanās plkst. 10.30, atklāšana plkst. 11 DVF nama kluba telpās, Queensborough Terrace, London W2 3SH. Nodaļas valde

DVF Koventrijas nodaļa rīko Draudzīgā aicinājuma atceri **27. janvārī** plkst. 15 Mūsmājās. Apmeklēt lūdz nodaļas valde

DVF Bradfordas nodaļas namā, 5 Clifton Villas BD8 7BY, **23. janvārī** plkst. 14 **Draudzīgā aicinājuma sarīkojums**. Referēs komponists ĒRIKS EŠENVALDS. Ieeja par labprātīgiem ziedojumiem. Pēc tam kafija un pārrunas. Visi laipni ielūgti. Nodaļas valde

Draudzīgā aicinājuma sarīkojumi šogad notiek

Bradfordā: trešdien, **23. janvārī**, plkst. 14 DVF Bradfordas nodaļas namā, 5 Clifton Villas BD8 7BY, tālr.: 0127 454 6235;

Straumēnos: ceturtdien, **24. janvārī**, plkst. 15 kafejnīcā „Rīga”. Runās komponists Ēriks Ešenvalds par savu daiļradi un laiku, dzīvojot Anglijā, Kembridžas universitātē;

Londonā: sestdien, **26. janvārī**, plkst. 16 Londonas DVF nama zālē, 72 Queensborough Terrace, W2 3SH. Runās rakstnieks Vilis Lācītis, piedalīsies Londonas latviešu koris un dejojāji.

DIEVKALPOJUMI

VIDUSANGLIJAS DRAUDZE, māc. V.Vāvere

Lesterā, Igaunū namā, 366 Fosse Road North, Leicester, LE3 5RS, sestdien, **2. februārī**, plkst. 14 dievkalpojums.

„Mūsmājās”, Priory Hill, Wols-ton, Coventry, CV8 3ZF, svētdien, **24. februārī**, plkst. 15 Ciešanu laika dievkalpojums.

AUSTRUMANGLIJAS DRAUDZE, māc. V.Vāvere

Mansfildā, St. Peter's and St. Paul's Church, Mansfield, NG18 1AP, sestdien, **2. februārī**, plkst. 11 dievkalpojums.

Derbijā, Chapel of St. Mary on the Bridge, Derby, DE1 3AT, svētdien, **3. februārī**, plkst. 12. dievkalpojums.

Notinghamā, Trinity Lutheran Church, 67 Homefield Road, Aspley, NG8 5GH, svētdien, **3. februārī**, plkst. 15 dievkalpojums.

Londonā, Sv. Annas un Sv. Agneses baznīcā, EC2V 7BX, svētdien, **27. janvārī**, plkst. 14 dievkalpojums

Rovfantā, Rovfantas muižā, RH10 4NG, svētdien, **20. janvārī**, plkst. 11.30 dievkalpojums ar dievgaldu.

LĪDSAS DRAUDZE, māc. G. Putce

Lidsā, 9 Alma Rd., LS6 2AH, Sv. Lūkas baznīcā, svētdien, **27. jan-**

vārī, plkst. 14 dievkalpojums.

ZIEMEĻANGLIJAS-BRADFORDAS DRAUDZE, māc. G. Putce

Bradfordā, 29 Great Horton Rd., BD7 1AA, Vācu baznīcā, svētdien, **20. janvārī**, plkst. 10.30 dievkalpojums, ievadot Jauno gadu.

VĀCIJA

DIEVKALPOJUMI

Hanoverā, Markus baznīcas draudzes namā, Hohenzollernstr. 54, **20. janvārī** plkst. 14 dievkalpojums. **24. februārī** plkst. 14 dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze. Pēc dievkalpojuma pārrunas pie kafijas galdā.

Bekhofas latv. baznīcā (Am Beckhof 44) **3. februārī** plkst. 14.30 dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze. Pēc dievkalpojuma kafijas galds draudzes namā.

Oldenburgā, Ohmstedes baznīcas draudzes namā, Butjadinger Str. 59., **17. februārī** plkst. 11 dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze, pie ērģelēm Dr. A. Rosenbergs. Pēc dievkalpojuma kafijas galds.

Beļģijas Latviešu ev. lut. draudzes Epifānijas laika dievkalpojums notiks **3. februārī** plkst. 14 Zviedru draudzes baznīcā, Eglise Suédoise, Ave des Gaulois 35, BE-1040 Bruxelles (pie Merode metro, netālu no Cinquantenaire parka), kalpos prāvests Klāvs Bērziņš, pie ērģelēm Ivars Sprinģis. Pēc dievkalpojuma kafijas galds.

Mīnsteres latviešu ev. lut. draudzes Epifānijas laika dievkalpojums notiks **10. februārī** plkst. 10.30,

LCM Salzmanstrasse 152, 48159 Münster, kalpos prāv. K. Bērziņš. Dievkalpojuma laikā bērniem svētdienas skolas nodarbības. Pēc dievkalpojuma kafijas galds ar līdzī paņemtiem groziņiem.

Eslingenā, Dienvīdu baznīcā, Suedkirche, Spitalsteige 3, svētdien, **27. janvārī**, plkst. 15 paredzēts dievkalpojums ar dievgaldu. Archib. Elmārs E. Rozītis. Sekos pasēdēšana pie kafijas draudzes telpās.

Štutgartē, Vecās Pils kapellā, Schlosskirche, Am Schillerplatz, svētdien, **3. februārī**, plkst. 15 paredzēts dievkalpojums latviešu un vācu valodā, ar dievgaldu. Archibīskaps Elmārs E. Rozītis. Sekos draudzes vakars ar kafiju senās sakristejas telpās.

ZVIEDRIJA

Gēteborgas latviešu Pensionāru biedrības tikšanās notiks "Folkpartiet" telpās! NEDRE KVARNBERG-SGATAN 7 (atrodas "Vāstra Nordstan"), Gēteborgā:

26. janvārī plkst. 13 (pilnsapulce) **23. februārī** plkst. 13

Jauni biedri laipni gaidīti! Valde ***

Latviešu pensionāru apvienība laipni ielūdz biedrus ar draugiem uz 2013. gada pirmo saietu sestdien, **26. janvārī**, plkst. 14 Wallingatan 34, 5tr, durvju kods 8591, Stokholma.

Guna Germanis Frost mums pastāstīs par savu 40 gadu pieredzi nieŗu slimību speciālitātē. Pēc priekšlasījuma varēs uzdot jautājumus. Kafijas galds un kopīgas dziesmas Gunāra Zvejnieka vadībā.

*Sirds nejautā, kāds būs tai guvums,
kas gaida mūs, kas notiks rīt,
Lai dienas trauc. Mums paliek tuvums,
Ko gadi nevar nolaupīt.*

Miļi sveicam Lilitu un Āriju Sekstes 60 gadu kāzu jubilejā

Bērni, mazbērni, mazmazbērni

Radi no Anglijas un Latvijas 90 gadu jubilejā sveic

EGONU VOLDEMARU MŪRNIĒKU!

Dzimis 1923. gada 17. februārī Zemgalē, Bauskas apriņķī, Īslices pagasta „Vecmūrniekos”. Kopš 1949. gada dzīvo Anglijā, Koventrijā. Vairākus gadus desmitus ir Vidusanglijas latviešu luterāņu draudzes priekšnieks.

Vēlam veselību, dzīves prieku, vieglu soli ikkatrā austošā rītā un mūža ritumā!

*Tu sacīsi, ka es jau vecs un sirms.
Ka stumbra tāss, vairs nemirdz baltumā?
To vārdu dēļ mazdruscīņ salti man,
Bet es tev teikšu: padzeries vispirms.
Kā katru gadu nāc pie manis – drikst –
Un māla krūzi liec zem urbuma.
Nav sulām vairs tā senā skurbuma,
Bet saldums ir: vēl skudras tajā tvīkst.
(Ziedonis Purvs)*

Ievēribai. Kā jau agrāk teikts, valde ar lielu interesi gaida pensionāru stāstus (pietiek ar vienu vai divām lappusēm) no trimdnieku dzīves. Mēs pieredam pie tās paaudzes, kas bija aculiecinieki kara notikumiem. Neļausim mūsu personiskai pieredzei iet zudumā, bet dokumentēsim to nākotnei. LPA valde

DIEVKALPOJUMI

9. un 10. martā Gēteborgā, Zviedrijas ev. lut. **Draudžu SINODE**

9. martā 12:00 – 13:30 DIEVKALPOJUMS, atbild Baznīcas pārvaldes mācītāji.

Gēteborgas Latviešu draudzes dievkalpojums svētdien, **3. februārī**, plkst. 14 Hāgas baznīcā. Dievkalpojumu vadīs prāveste Ieva Graufelde, Pēteris Vogšē pie ērģelēm. Pēc dievkalpojuma draudzes pilnsapulce un kafijas galds draudzes. Lielās piektdienas dievkalpojums ar dievgaldu **29. martā** plkst. 14 Hāgas baznīcā. Prāveste Ieva Graufelde. Pie ērģelēm Peter Wāgsjō. Pēc diev-

kalpojuma draudzes kafija Hāgas draudzes telpās. Viesi, arī bērni, jaunieši, citi latviski runājošie, laipni lūgti un gaidīti. Ielūdz Gēteborgas ev. lut. draudzes namā. "Mierā un pašāvivā jūs atrastu spēku." Jes 30:15

Stokholmas Latviešu draudzes dievkalpojums Epifānijas laikā svētdien, **27. janvārī**, plkst. 14 Somu baznīcā (46. un 55. autobuss, Pils piestātne). Dievkalpojumu vadīs prāveste Ieva Graufelde, Rūta Baumgarte pie ērģelēm un Inta Heimdal, flauta. Pēc dievkalpojuma kafijas galds draudzes namā. Laipni lūdzam jūsu piedalīšanos. "Lai tiesa plūst kā straume un taisnība kā mūžīgs strauts!" Ām. 5, 24. Dievkalpojums svētdien, **10. februārī**, plkst. 14 Somu baznīcā (46. un 55. autobuss, Pils piestātne). Dievkalpojumu vadīs prāveste Ieva Graufelde, Ingrida Baumgarte pie ērģelēm. Visi sirsnīgi gaidīti! Pēc dievkalpojuma kafijas galds un draudzes pilnsapulce draudzes namā. "Saulē un vairogš ir Tas Kungs, mūsu Dievs." Ps 84:12.

LATVIEŠU NACIONĀLĀ PADOME LIELBRITANIJĀ

72 Queensborough Terrace, London W2 3SH
Tālrunis 020 8363 4203

Ļoti cienītie ievēlētie padomes locekļi, kandidāti un agrākie padomes locekļi!

Pamatojoties uz Latviešu nacionālās padomes Lielbritanijā (LNPL) statūtiem, paziņojam, ka padomes gadskārtējā sesija tiek sasaukta 2013. gada 2. un 3. februārī DVF īpašumā „Straumēni”, Zviedru un Vecā zālē. Sesijas atklāšana sestdien, 2. februārī, plkst. 10.30.

Darba kārtība

- Sesijas atklāšana un apsveikumi
- Sesijas vadības, balsu skaitītāju un rezolūciju komisijas vēlēšanas
- Sesijas darba kārtības apstiprināšana
- LNPL Centrālās vēlēšanu komisijas ziņojums
- 2012. gada sesijas protokola pieņemšana
- Jautājumi par protokolā rakstīto un rezolūciju izpildīšanu
- Ziņojumu papildinājumi, citi ziņojumi, debates, ziņojumu pieņemšana
- Revīzijas komisijas ziņojums
- Latviešu diasporas būtiskie jautājumi: Ārlietu ministrijas speciālo uzdevumu vēstnieks par sadarbību ar diasporu Rolands Lappuķe
- Eiropas latviešu apvienības priekšsēdis Aldis Austers
- Viesu organizāciju pārstāvji
- LNPL prezidija priekšēža, prezidija, pārstāvju, delegātu un revīzijas komisijas vēlēšanas
- Padomes locekļu iesaistīšanās nozaŗu darbā
- Izglītības darbs
- Kultūras darbs
- Lielbritanijas latviešu demografija un LNPL kartotēkas uzturēšana
- Atbalstu centra izveidošana un darbs ar palīdzību latviešiem
- LNPL nacionālpolitiskais darbs
- Okupācijas mūzeja izstāžu rīkošana
- LNPL atbalsts avīzes *Brīvā Latvija* izdošanai
- Grāmatas *Latvieši Lielbritanijā* II, III un IV sējums un Lielbritanijas latviešu arhīvs
- LNPL tīmekļa vietne
- LNPL tēls un logo
- LNPL 2013. gada budžets
- Nākamās sesijas laiks un vieta
- Dažādi jautājumi

Paredzētais sesijas laika sadalījums

Sestdien, 2. februārī: kafija, tēja no plkst. 10.00; sesija no plkst. 10.30 līdz 12.45; fotografēšanās 12.45; pusdienas plkst. 13.00; sesijas turpinājums no plkst. 14.00 līdz 17.30 (kafijas pauze 15.30); vakariņas plkst. 18.00; sesijas koncerts plkst. 19.30. Pēc koncerta atspirdzinājumi un saviesīga dzīve.

Svētdien, 3. februārī: brokastis plkst. 9.00; svētbriķis plkst. 10.00; sesijas turpinājums no plkst. 10.15 līdz 12.45; pusdienas plkst. 13.00.

LNPL gadskārtējā sesija ir atklāta, un tajā par klausītājiem var piedalīties ikviens, kuŗu interesē LNPL darbs.

LNPL prezidijs